

PROVEDBENI PROGRAM GRADA ZADRA

IMPRESSUM

Nositelj izrade

Grad Zadar

Narodni trg 1, 23000, Zadar

Izrađivač

Urbanex

Boktuljin put 26, 21 000 Split

Vlaška 95, 10 000 Zagreb

2021.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1 Djelokrug JLS.....	3
1.2 Vizija i misija JLS.....	3
1.3 Metodologija provedbenog programa	4
2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE.....	5
2.1 Analitički pregled stanja	5
2.1.1 Demografski aspekt	5
2.1.2 Društveni aspekt.....	8
2.1.3 Gospodarski aspekt	15
2.1.4 Okolišni aspekt.....	22
2.1.5 Komunalni aspekt	24
2.1.6. Prometni aspekt	25
2.1.6 Upravljački aspekt.....	27
2.1.7 Analiza proračuna	27
2.2 SWOT analiza.....	28
2.3 Identifikacija ključnih izazova i potreba za naredni mandat	30
3. STRATEŠKI OKVIR.....	32
3.1 Prioriteti djelovanja	32
3.2 Mjere provedbenog programa	34
3.3. Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata ...	50
4. Okvir za praćenje i izvještavanje.....	52

1. UVOD

Provedbeni program Grada Zadra strateški je dokument koji izrađuje i donosi izvršno tijelo Grada Zadra. Njime se opisuje i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja te služi kao poveznica s odgovarajućim stavkama u proračunu jedinice lokalne samouprave. U nastavku je sažeto opisana analiza prostora Grada Zadra te je dan strateški okvir razvoja grada Zadra s financijskim okvirom za razdoblje do 2025. g. koji će se uskladiti po donošenju Plana razvoja Grada Zadra za razdoblje 2021. – 2027. godine.¹

1.1 Djelokrug JLS

Samoupravni djelokrug Grada Zadra uređen je Statutom Grada Zadra (9/09, 28/10, 3/13, 9/14, 2/15 – pročišćeni tekst, 3/18, 7/18 – pročišćeni tekst, 15/19, 2/20, 3/21). Grad Zadar obavlja poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje dokumenata prostornog uređenja i građenja, ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Ovlasti i obveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Grada Zadra obavljaju Gradsko vijeće kao predstavničko tijelo i Gradonačelnik kao izvršno tijelo, u odnosu na propisani djelokrug rada. Gradsko vijeće predstavničko je tijelo građana Grada Zadra i tijelo lokalne samouprave koje u okviru svojih prava i dužnosti donosi opće i druge akte te obavlja druge poslove u skladu s Ustavom, zakonom i ovim Statutom. Gradonačelnik zastupa Grad i nositelj je izvršne vlasti Grada Zadra.

Na području Grada Zadra osnovani su mjesni odbori, njih ukupno 37, kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana. Mjesni odbori su:

Arbanasi, Bili brig, Bokanjac, Brgulje, Brodarica, Crno, Crvene kuće, Diklo, Dračevac, Ist, Jazine I, Jazine II, Kožino, Mala Rava, Mali Iž, Mali Iž – Porovac, Maslina, Molat, Novi Bokanjac, Olib, Petrčane, Ploča, Plovanija, Poluotok, Premuda, Puntamika, Ričina, Silba, Sinjoretovo, Smiljevac, Stanovi, Vela Rava, Veli Iž, Vidikovac, Višnjik, Voštarnica, Zapuntel.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Zadra, utvrđenih zakonom i statutom, te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na Grad, ustrojena su sljedeća upravna tijela i službe Grada:

- Ured Grada
- Ured Gradonačelnika
- Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo Upravni odjel za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša
- Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka
- Upravni odjel za gradsku samoupravu i opće poslove
- Upravni odjel za kulturu i šport
- Upravni odjel za odgoj i školstvo
- Ured za unutarnju reviziju
- Upravni odjel za financije
- Upravni odjel za gospodarenje gradskom imovinom
 - Odsjek za gospodarenje poslovnim i stambenim prostorima
 - Održavanje poslovnih i stambenih prostora
 - Odsjek za gospodarenje zemljištem
- Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo
- Upravni odjel za EU fondove

1.2 Vizija i misija JLS

Grad Zadar je 2025. godine siguran, konkurentan, pametan, održiv i uključiv grad.

Grad Zadar teži razvoju gospodarstva visoke dodane vrijednosti, cjelogodišnjeg održivog turizma temeljenog na kulturnim i prirodnim potencijalima prostora,

¹ Sadržaj ovog Provedbenog programa je indikativan budući da je Plan razvoja grada Zadra 2021. – 2027. do donošenja ovog akta još uvijek u fazi izrade. Nakon donošenja Plana razvoja grada Zadra za razdoblje 2021.- 2027. godine izvršit će se usklađenje sadržaja ovog Provedbenog programa

kreativnih industrija te očuvanju tradicijskih obrta, prerađivačke industrije i ribarstva u kojima ima dugogodišnju tradiciju. Grad Zadar razvija se kako bi poticao inovativnost i poduzetničku aktivnost svojih sadašnjih i budućih žitelja kroz kvalitetan sustav cjeloživotnog obrazovanja. U budućnosti je Grad Zadar siguran, pametni, zeleni i uključivi grad koji se razvija na principima održivog razvoja, a svoje potencijale koristi za dobrobit lokalnog stanovništva, šire zajednice i turista koji ga posjećuju.

Grad Zadar posebnu brigu vodi o svojim mladima razvijajući njihovu kreativnost, inovativnost i usmjeravajući ih prema sportskom i zdravom življenju istovremeno brinući o ranjivim skupinama i njihovoj integraciji u zajednicu.

Njegov razvoj je integralan, uključuje i uvažava potrebe društva, gospodarstva i okoliša. Prepoznatljivošću i unaprjeđenjem lokalnih kvaliteta, Grad Zadar je atraktivno mjesto za život i rad te ujedno predvodnik razvoja šireg prostora.

1.3 Metodologija provedbenog programa

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) i Uredbi o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/18) donesena je obveza izrade provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni program kratkoročni je akt strateškog planiranja za područje jedinice lokalne samouprave kojim se opisuje i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLS koji su povezani s odgovarajućim stavkama u proračunu. Provedbeni program vezan je uz mandat čelnika, stoga se izrađuje jednom za cijelo mandatno razdoblje, pri čemu je dozvoljena mogućnost ažuriranja na godišnjoj razini ili prema potrebi. Program je usklađen sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine te će nakon donošenja Plana razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021.-2027. , biti usklađen s istim.

Prvi metodološki korak u procesu izrade Provedbenog programa Grada Zadra bio je izrada analize stanja kako bi se dobio uvid o potrebama Grada. Analiza daje uvid u stanje i trendove na prostoru Grada Zadra obuhvaćajući društvo, gospodarstvo i stanje u prostoru/okolišu te identificira probleme koje je potrebno adresirati kako bi se omogućio teritorijalno ujednačen, održiv i strateški usmjeren razvoj Grada. Analiza stanja temelji se na analizi kvalitativnih i kvantitativnih podataka

prikupljenih iz različitih pouzdanih izvora podataka. Prikupljeni podatci obrađeni su statističkim i GIS metodama te metodama kartografske vizualizacije.

Na temelju analize stanja izrađena je analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji – SWOT analiza. Slabosti i prijetnje analizirane su zbog potrebe definiranja razvojnih potreba, dok prednosti i prilike analizirane s ciljem definiranja razvojnih potencijala.

Analiza stanja te na njoj temeljena SWOT analiza temeljna su osnova za izradu strateškog okvira. Osnovni koraci u procesu izrade strateškog okvira su definiranje vizije te definiranje razvojnih prioriteta, mjera i aktivnosti. Definiranje prioriteta usklađuje se s definiranim vizijom Grada Zadra. Prioriteti su definirani tako da svojim ukupnim djelovanjem ostvare međusektorsku suradnju temeljenu na održivom razvoju te u konačnici da dovedu do ostvarenja predstavljene vizije razvoja Grada Zadra. Nakon definiranja razvojnih prioriteta uspostavljaju se mjere i aktivnosti. Prioriteti su definirani tako da budu mjerljivi, ostvarivi, određeni rokom ostvarenja, međusobno usklađeni, sveobuhvatni i usklađeni s prioritetima postavljenim u strateškoplanskim dokumentima na drugim upravno-administrativnim razinama. Kako bi se postigla mjerljivost prioriteta, važno je odrediti kvantitativne pokazatelje rezultata na temelju kojih je moguće pratiti proces provedbe prioriteta te odrediti uspješnost prioriteta. Razvojne prioritete potrebno je dalje konkretizirati i razraditi stvarajući razgranatu mrežu predviđenih razvojnih mjera i aktivnosti, odnosno projekata. Na kraju provedbenog plana izrađuje se indikativni financijski okvir za provedbu mjera i aktivnosti koji predstavlja stratešku podlogu za uspostavu proračuna Grada te okvir za praćenje i izvještavanje.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/19). Za potrebe praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata nositelji izrade provedbenog programa izvještavaju izvršno tijelo dva puta godišnje (polugodišnje izvješće i godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa).

Za potrebe prilagodbe promjenama u prioritetnim javnim politikama, fiskalnom okruženju te drugim nepredviđenim okolnostima, provedbeni program je moguće ažurirati jednom godišnje, odnosno prema utvrđenoj potrebi.

2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE

2.1 Analitički pregled stanja

2.1.1 Demografski aspekt

Suvremeni procesi u razvoju stanovništva Grada Zadra predstavljaju bitnu odrednicu njegova ukupnog razvoja, a istovremeno su važni za identifikaciju potreba stanovništva, kako postojećih, tako i budućih. Populacijski razvoj Grada Zadra prate pozitivni demografski pokazatelji te je prema Popisu stanovništva² 2011. g. zabilježeno 75.062 stanovnika, što je porast od 3,2 % u odnosu na 2001. g. Procjena za 2020. g. (75.523) upućuje da je broj stanovnika i u posljednjih deset godina nastavio blago rasti.

Najveća prostorna koncentracija stanovništva bilježi se u samom središnjem naselju Zadru. Prema Popisu stanovništva iz 2011. g., u njemu je živjelo 94,6 % gradske populacije (71.471 stanovnika). Gradski prostor Zadra može se, s obzirom na temeljna demografska obilježja, podijeliti na tri geografske cjeline: obalu, otoke i zaobalje. Obalni dio koji uz naselje Zadar čine naselja Kožino i Petrčane predstavlja zonu koncentracije naseljenosti i demografskog rasta. Zona zaobalja (naselja Crno i Babindub) također je zabilježila pozitivna demografska kretanja u posljednjem međupopisnom razdoblju kao odraz procesa suburbanizacije. Naspram njih, otočnu skupinu karakterizira slaba naseljenost i prostorna

² Objava rezultata Popisa stanovništva 2021. g. predviđena je za veljaču 2022. g., stoga su u analizi stanja korišteni su podatci Popisa stanovništva 2011. g. i Procjena stanovništva 2020. g.

nepovezanost, kao i višedesetljetni proces demografskog pražnjenja. Iznimku predstavlja posljednji Popis stanovništva 2011. g., kojim je kod dijela otoka zabilježen porast broja stanovnika.

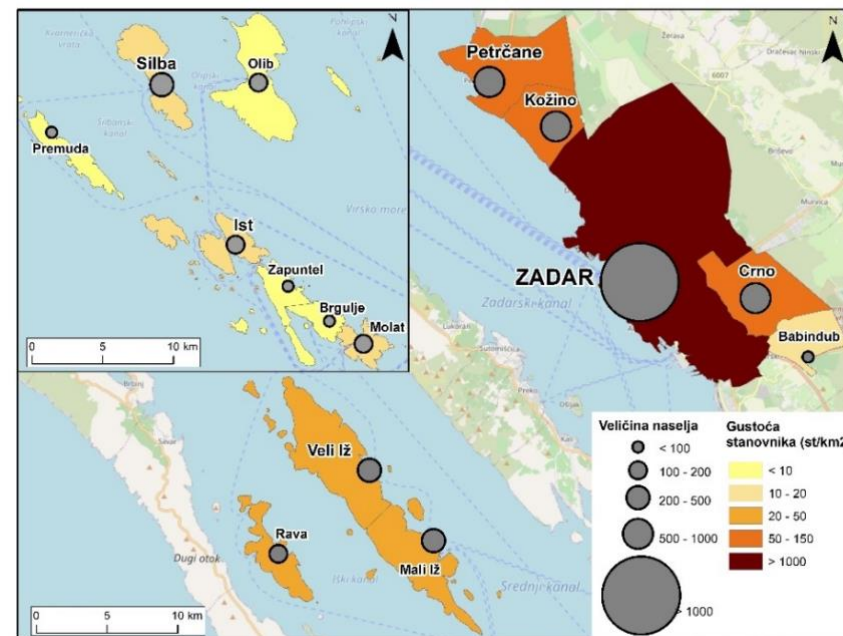
U razdoblju 2016. - 2020. g., prostor Grada Zadra obilježen je negativnom prirodnom promjenom stanovnika, koja prati općeniti prirodni pad stanovništva u Hrvatskoj. U promatranom petogodišnjem razdoblju rođeno je 3.496 stanovnika Grada Zadra, a umrlo njih 3.838 (Gradovi u statistici, 2021). Vitalni indeks u razdoblju 2016.-2020. iznosi 91,8 živorođenih na 100 umrlih, dok u Zadarskoj županiji on iznosi 70,8, a u Hrvatskoj 70,0. Pokazatelj prirodne promjene prema tome je nešto pozitivniji u odnosu na razinu Hrvatske i Zadarske županije, iako odnos broja rođenih i umrlih ukazuje na proces starenja stanovništva u Gradu Zadru.

Tablica 1: Promjena broja stanovnika u geografskim cjelinama Grada Zadra, 2001./2011.

	2001.	2011.	Promjena 2001./2011.
OBALA	72.718	75.062	3,2
ZAOTALJE	428	568	32,7
OTOCI	1.534	1.607	4,8
UKUPNO	72.718	75.062	3,2

Izvor: Strategija razvoja Grada Zadra 2013.-2020., 2013

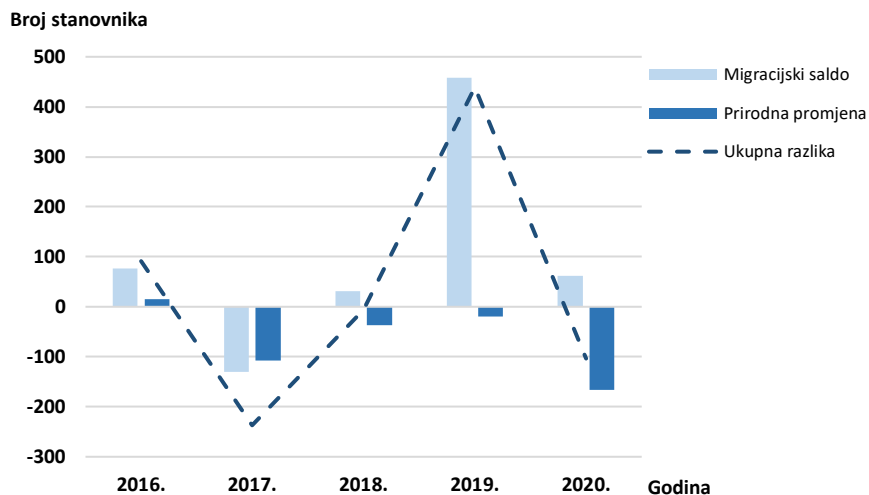
Područje Grada Zadra obilježeno je aktivnom prostornom pokretljivošću stanovništva. Migracijski je saldo u razdoblju 2016.-2020. g. bio pozitivan, odnosno zabilježeno je 8.069 doseljenih osoba naspram 7.578 odseljenih. Prosječan migracijski saldo za razdoblje 2016.-2020. iznosi +99,4 stanovnika, dok su negativna migracijska kretanja zabilježena samo u 2017. g. Najviše doseljenih u Grad Zadar u promatranom razdoblju doselilo je iz druge županije u RH što se može povezati s useljavanjem zbog radnih mjesta, ponajprije u turizmu.

Slika 1: Broj stanovnika i gustoća naseljenosti po naseljima Grada Zadra

Izvor: Popis stanovništva 2011.

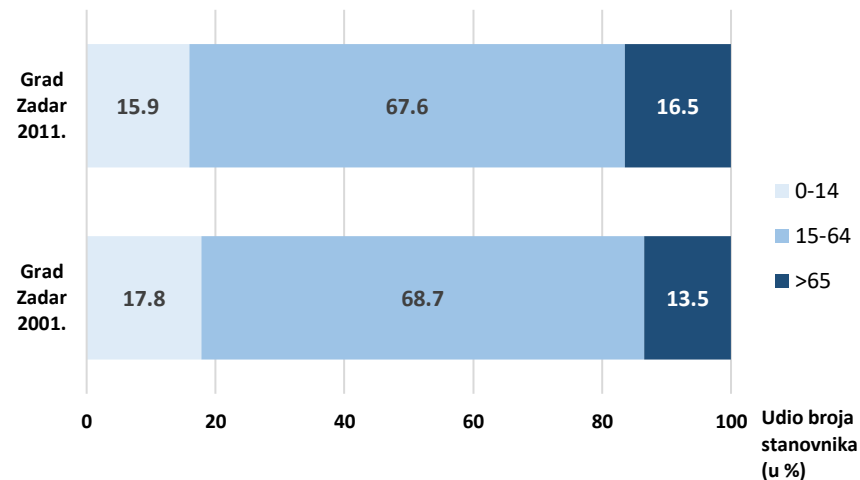
U kontekstu odseljavanja, u razdoblju 2016.-2020. g. najveći je broj osoba iz Grada Zadra preselio u naselje unutar Zadarske županije. Taj se podatak može povezati s jačanjem procesa suburbanizacije i trendom preseljenja u naselja koja se nalaze u bližoj ili daljoj gradskoj okolini. Prema postojećim statističkim pokazateljima o općem kretanju stanovništva u Gradu Zadru u razdoblju 2016. – 2020. g., ono je okarakterizirano tipom kretanja I2 - obnova imigracijom (Nejašmić, 2005) kao rezultatom pozitivnog migracijskog salda kojim se stanovništvo Grada Zadra povećalo za 183 stanovnika (Gradovi u statistici, 2021). Grad Zadar na temelju prikazanog čini imigracijsko područje čiji broj stanovnika raste, usprkos negativnoj prirodnoj promjeni.

Slika 2: Kretanje stanovništva (opće, prirodna promjena i migracije) na području Grada Zadra u razdoblju 2016. – 2020. g.

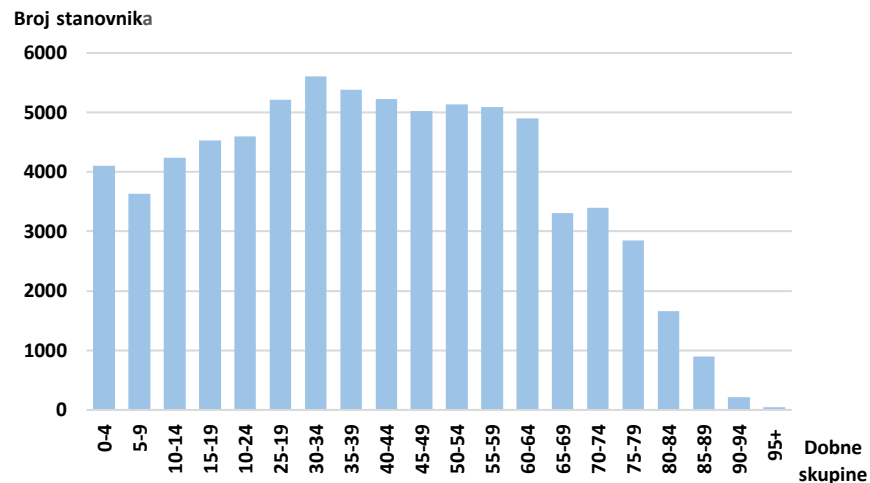
Izvor: Gradovi u statistici, 2021.

Dobna struktura stanovništva otkriva osnovno obilježje dosadašnjeg i upućuje na buduće kretanje stanovništva i stoga je važna prilikom planiranja razvoja nekog područja. Iz tog razloga prikazani su pokazatelji o udjelu stanovnika u velikim dobnim skupinama; mladom, zreлом i starom stanovništvu. Stanovništvo Grada Zadra u posljednjem međupopisnom razdoblju bilježi porast udjela starog stanovništva te smanjenje udjela mladog stanovništva u odnosu na 2001. g. Udio starog stanovništva povećao se sa 13,5 % 2001. g. na 16,5 % 2011. g., dok je udio mladog stanovništva smanjen sa 17,8 % 2001. g. na 15,9 % 2011. g. Prosječna starost stanovništva Grada Zadra tako je porasla s 38,1 godine 2001. g. na 40,8 godina 2011. g. Taj se trend primjećuje i u Zadarskoj županiji, kao i u cjelokupnoj Republici Hrvatskoj te je u 2011. g. prosječna starost na nacionalnoj razini iznosila 41,7 godina, a na županijskoj 41,9 godina, odnosno vrijednosti su bile više od one na razini Grada Zadra. U kontekstu starenja na području Grada Zadra, osobito je alarmantna pojava starenje otkonog stanovništva. U 2011. g., čak 60 % stanovništva na zadarskim otocima bilo je starije od 60 godina.

Slika 3: Velike dobne skupine Grada Zadra 2001. i 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2011.

Slika 4: Stanovništvo Grada Zadra prema dobnim kontingentima 2011. godine

U svrhu demografske revitalizacije i boljeg položaja obitelji, Grad Zadar provodi nekoliko demografskih mjera. Od demografskih mjera koje se izravno odnose na poticanje populacijske politike, Grad Zadar pruža novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta. Sredstva koja se ostvaruju ovise o broju djece u obitelji: za prvorođeno dijete pomoć iznosi 2.000 kuna, za drugorođeno 3.000 kuna, a za treće i svako sljedeće dijete 4.000 kuna. Grad Zadar također kroz različite programe skrbi daje potporu djeci i mladim obiteljima. Mjerama demografske politike stoga se mogu smatrati i aktivnosti kojima Grad potpomaže i financijski olakšava pohađanje predškolskih ustanova te školovanje učenika i studenata, kao i mjere stambene politike za mlade, koje su detaljnije prikazane u narednim poglavljima (2.1.2. društveni aspekt).

2.1.2 Društveni aspekt

2.1.2.1. Predškolski odgoj

Predškolski program obuhvaća programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u vrtićima. Na području Zadra predškolski odgoj i naobrazba provode se u tri ustanove kojima je osnivač Grad Zadar: Dječji vrtić Radost, Dječji vrtić Sunce, Dječji vrtić za djecu s posebnim potrebama Latica, te u 22 ustanove drugih osnivača, privatnim i vjerskim vrtićima.

U svrhu poboljšanja pedagoškog standarda, sustavno se radi na proširivanju vrtićkih kapaciteta i proširenju postojećih objekata, što je u skladu s rastom djece upisane u predškolske programe. Broj djece u vrtićima pedagoške godine 2016./2017. iznosio je 2.970, a 2020./2021. g. 3.097, odnosno povećao se za nešto više od stotinu. Istovremeno se povećao i broj skupina, sa 150 na 160, kao i broj odgojitelja, s 271 na 320. Od toga 849 djece pohađa ustanovu gradski vrtić „Radost“ koji djeluje u 44 skupine, s devet područnih objekata. Dječji vrtić „Sunce“ pohađa 709 djece i djeluje u 35 skupina u devet područnih objekata. U sklopu dječjeg vrtića „Sunce“ odvija se i program „Vrtić/igraonica u bolnici“ u prostorima Odjela za pedijatriju Opće bolnice Zadar. Dječji vrtić „Latica“ provodi posebne programe za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju: edukacijsko-rehabilitacijski program u posebnoj skupini te inkluzivni edukacijsko-rehabilitacijski program podrške. Od 2021. g. rad dječjeg vrtića „Latica“ planiran je u novom prostoru vrtića u sklopu Centra Mocire, specijaliziranom za odgoj, obrazovanje, rehabilitaciju i smještaj osoba s posebnim potrebama.

Tablica 2: Broj djece i skupina u vrtićima na području Grada Zadra u razdoblju 2016.-2020. godine

	Dječji vrtić „Radost“		Dječji vrtić „Sunce“		Dječji vrtić „Latica“		Vrtići drugih osnivača	
	Broj djece	Broj skupina	Broj djece	Broj skupina	Broj djece	Broj skupina	Broj djece	Broj skupina
2016.	773	41	772	36	127	11	1295	62
2017.	808	42	722	36	113	12	1362	63
2018.	812	43	718	34	113	13	1360	64
2019.	839	42	738	35	127		1409	64
2020.	842	44	709	35	134	15	1407	66

Izvor: Glasnik Grada Zadra, 2016-2020; Godišnji plan i program Dječjeg vrtića „Latica“, 2016-2020

Kako bi se omogućilo pohađanje vrtića svakom djetetu na području Grada Zadra, Grad uz redovan rad gradskih vrtića sufinancira i rad vrtića drugih osnivača. Tom se mjerom ujedno smanjuje pritisak na vrtiće kojima je grad osnivač jer je cijena participacije u privatnim vrtićima nakon uvođenja mjere istovjetna onima u gradskim, a Grad osigurava i isplatu plaće odgojiteljima. Participacija za pohađanje vrtića iznosi 600 kuna za prvo dijete u ustanovi, 300 kuna za drugo dijete, a za treće dijete boravak u predškolskoj ustanovi je besplatan. Za obitelji s četvero i više djece boravak djece u vrtiću je besplatan bez obzira na broj djece koja predškolsku ustanovu pohađaju. U svrhu kvalitetnije provedbe predškolskog programa odgoja i obrazovanja, Grad od 2018. g. financira stručni tim vrtića drugih osnivača, sastavljen od pet stručnjaka.

Tablica 3: Izdvajanja iz proračuna Grada Zadra za djelatnost predškolskog obrazovanja u razdoblju 2016. – 2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Sufinanciranje rada vrtića drugih osnivača	23.342.958	13.389.274	15.973.379	16.811.736	17.580.000
Predškolski odgoj i obrazovanje u ustanovama kojima je Grad Zadar osnivač	31.421.287	32.230.459	36.045.021	37.069.617	30.019.500

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Dio roditelja ostvaruje prava na podmirenje troškova boravka djece u predškolskim ustanovama temeljem pomoći osigurane Odlukom o socijalnoj skrbi na području Grada Zadra. Roditelji koji ostvaruju pravo na dječji doplat

oslobođeni su plaćanja troškova boravka za jedno dijete u iznosu od 100 kuna, roditelji koji ostvaruju socijalni uvjet oslobađaju se plaćanja troškova boravka u cijelosti za svako dijete, a djeca koja žive u posebno teškim okolnostima oslobođena su plaćanja troškova boravka u iznosu od 300 kuna. Za tu je svrhu u 2020. g. bilo osigurano 1.100.000 kuna.

U segmentu unaprjeđenja kvalitete usluge predškolskog odgoja na području Grada Zadra vrijedan projekt predstavlja „Mreža ZaDAR“. Projektom je omogućeno produljeno radno vrijeme sedam vrtića na području Grada, kao i njihov smjenski rad. U sklopu projekta također je provedeno didaktičko opremanje prostorija za sedam vrtića na području Grada te su pokrenuti novi odgojno-obrazovni programi. Partnerski su vrtići tako bili na raspolaganju roditeljima od 6:30 do 22:00 sata, za 362 djece u smjenskom radu te 19 djece u produljenom radu. Projektom je zaposlen veći i broj odgojitelja, kao i stručnog te tehničkog osoblja. Provedba projekta trajala je od siječnja 2019. do srpnja 2021. te je u cijelosti financirana iz EU fondova u iznosu od 14.269.513 kuna.

Tablica 4: Izdvajanja iz proračuna za predškolski odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju u razdoblju 2016. – 2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1022: Predškolski odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju	2.227.674	4.329.331	4.827.791	4.577.873	5.836.153

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

..

2.1.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Grad Zadar osnivač je devet osnovnoškolskih ustanova: OŠ Stanovi, OŠ „Krone Krstića“, OŠ „Petra Preradovića“, OŠ „Šimuna Kožičića Benje“, OŠ „Šime Budinića“, OŠ „Smiljevac“, OŠ „Bartula Kašića“, OŠ „Zadarski Otoci“ i OŠ

„Voštarnica“, a zajedno sa Zadarskom županijom osnivač je Glazbene škole Blagoje Berse. Na području Grada Zadra djeluju tri osnovne škole drugih osnivača: Privatna osnovna škola Nova, Katolička osnovna škola Ivo Mašina koju je osnovala Zadarska Nadbiskupija te Osnovna glazbena škola svetog Benedikta koju su osnovala benediktinke Samostana svete Marije.

Tablica 5: Broj učenika i broj odjeljenja u osnovnim školama na području Grada Zadra u školskim godinama 2016./2017. – 2020./2021.

	Broj učenika	Broj odjeljenja
2016./2017.	6799	343
2017./2018.	6959	354
2018./2019.	7061	360
2019./2020.	7119	364
2020./2021.	7248	378

Izvor: Glasnik Grada Zadra (12/16, 12/17, 12/18, 12/19, 12/20)

Nastava se u Gradu Zadru izvodi u 11 matičnih škola i 15 područnih. Broj učenika u Gradu Zadru narastao je za 6,2 % u razdoblju 2016.-2020. godine, odnosno povećao se s 6799 učenika školske godine 2016./2017. na 7248 učenika školske godine 2020./2021. Takvi pokazatelji povoljniji su od nacionalnog gdje je u istom razdoblju zabilježen pad broja učenika za 2,2 %, s nešto blažim pokazateljima na županijskoj razini gdje je zabilježeno minimalno smanjenje. Broj učenika na području Grada Zadra čini 51,9 % od ukupnog broja učenika Zadarske županije. Na području Grada u školskoj godini 2020./2021., najviše upisanih učenika imaju OŠ Šimuna Kožičića Benje (1.168), OŠ Bartula Kašića (1.130) i OŠ Smiljevac (1.023) (Program javnih potreba Grada Zadra u predškolskom odgoju i obrazovanju za 2021. g., 2020). Programe za učenike s teškoćama u razvoju na području Grada Zadra provodi Osnovna škola Voštarnica.

Grad Zadar je preuzeo osnivačka prava nad osnovnim školama na svom području, stoga se iz gradskog proračuna financiraju decentralizirane funkcije koje se odnose na materijalne i financijske rashode osnovnih škola, rashode za tekuće i investicijsko održavanje, rashode za nabavu dugotrajne imovine te ostala ulaganja i rashode. Za standarde aktivnosti osnovnog školstva u 2021. g. planirani su izdaci u iznosu 12.766.438 kuna.

U osnovnim školama provode se različiti programi u svrhu unaprjeđenja kvalitete školskog sustava. Uz izvanškolske i izvannastavne aktivnosti (školska natjecanja, školski časopisi, ljetne škole i kampovi, stručni skupovi iz područja odgoja i obrazovanja), provode se i izvanstandardni programi. Programima je obuhvaćen

produženi boravak organiziran u 7 osnovnih škola i 25 odgojno-obrazovnih skupina, rano učenje drugog stranog jezika (talijanskog i njemačkog), školska prehrana u obliku zdravih obroka, financiranje radnih bilježnica i školskih atlasa svoj djeci, Centri izvrsnosti Grada Zadra (za matematiku, fiziku i informatiku) koji su u ožujku 2020. godine dobili status Europske točke darovitosti. Također obuhvaća program potpore logopeda te program predškole za djecu u čijoj blizini nema dječjih vrtića, koji se pretežito odvija na zadarskim otocima. U izvanstandardne se programe kontinuirano ulaže te se unaprjeđuje svaka pojedine aktivnosti, a ujedno se proširuje i broj aktivnosti, stoga su ulaganja u programe rasla u razdoblju 2016.-2020. g.

U 2021. g. s radom u novoj školskoj zgradi započela je Katolička osnovna škola Ivo Mašina, a u sklopu Centra Mocire nove prostore dobit će OŠ Voštanica. U razdoblju 2016.-2020. g. provedena je još i rekonstrukcija Osnovne škole Krune Krstića, Područna škola Ploče te energetska obnova OŠ Smiljevac.

Tablica 6: Sredstva izdvojena iz proračuna Grada Zadra za programe osnovnoškolskog obrazovanja i izvanstandardne programe u školama u razdoblju 2016. - 2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Osnovnoškolsko obrazovanje (P 1012)	15.647.766	15.739.953	19.013.248	17.811.955	12.766.438
Izvanstandardni programi u školama (P 1013)	6.527.656	7.670.542	7.980.793	14.589.391	11.121.700

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

2.1.2.3. Srednjoškolsko obrazovanje i visoko školstvo

Srednjoškolsko obrazovanje organizirano je kroz djelovanje 15 srednjih škola kojima je osnivač Zadarska županija te jednoj privatnoj srednjoj školi. Gimnazijski se program provodi u pet gimnazija, dok se u ostalim školama provode strukovni programi. U školskoj godini 2020./2021. srednje škole na području Grada Zadra je pohađalo 5.498 srednjoškolaca. Najveći broj učenika imaju Srednja škola Vice Vlatkovića Zadar (622), Hotelijersko-turistička i ugostiteljska škola Zadar (574) i Gimnazija Vladimira Nazora (523). U školskoj godini 2020./2021., 32 učenika u 2 ustanove (Hotelijersko-turistička i ugostiteljska škola Zadar i Poljoprivredna,

prehrambena i veterinarska škola Stanka Ožanića Zadar) je bilo obuhvaćeno programima za učenike s teškoćama.

Grad vrši stipendiranje učenika i studenata na temelju javnog natječaja, a od 2019. dodjeljuje se 115 stipendija, umjesto dotadašnjih 100 te su iste godine povećana sredstva za isplatu kako bi se iznos stipendija podigao za 100 kuna. Ukupno je 30 stipendija namijenjeno učenicima: 15 stipendija za učenike srednjih škola, 15 stipendija za učenike koji se školuju za strukovna (deficitarna) zvanja te stipendija iznosi 300 kuna. Deficitarna srednjoškolska zanimanja na području Zadarske županije su konobar, kuhar, zidar, pekar, stolar, tesar, elektroinstalater, soboslikar, armirač, bravar, slastičar, vrtlar, instalater kućnih instalacija, vozač motornog vozila, dimnjačar, medicinska sestra, hotelijersko-turistički tehničar, farmaceutski tehničar, tehničar zaštite osoba i imovine i strojarski te računalni tehničar (HZZO, 2020).

Grad Zadar je u školskoj godini 2020./2021. isplatio 38 stipendija učenicima, ukupne vrijednosti 114.000,00 HRK.

Visoko školstvo i znanost Grada Zadra, odnosno Sveučilište u Zadru ustrojeno je sa sveučilišnim odjelima, stručnim odjelima i drugim ustrojbenim jedinicama u svom sastavu koji sadrži 27 odjela. Zadarsko sveučilište baštini tradiciju sveučilišta osnovanog 1396. godine što ga čini najstarijim sveučilištem u Hrvatskoj, a na njemu redovno studira oko 5000 studenata, pretežito u području društvenih i humanističkih znanosti. U sklopu Sveučilišta izvodi se 35 preddiplomskih sveučilišnih studija, 44 diplomatska sveučilišna studija, jedan integrirani preddiplomski i diplomski studij. Također se provodi jedan poslijediplomski specijalistički studij. Aktivnosti Sveučilišta odvijaju se na sedam lokacija u Zadru te u Gospiću.

Grad Zadar vrši i stipendiranje studenata, a visina stipendije se ostvaruje na temelju mjesta studiranja. Za studente koji studiraju u mjestu prebivališta stipendija iznosi 600 kuna, a za one izvan 800 kuna. Deficitarna zanimanja se stipendiraju s 900 kuna mjesečno, a Grad u suradnji s OTP bankom sufinancira i školovanje studenata slabijeg imovinskog stanja, u iznosu od 600 kuna za učenike u mjestu prebivališta te 800 kuna izvan mjesta prebivališta.

U akademskoj godini 2020./2021. Grad Zadar je za darovite i uspješne studente isplatio 284 stipendije u vrijednosti 2.264.000,00 HRK. Proračunom za 2021. godine za isplatu stipendija učenicima i studentima planiran je iznos od 2.400.000,00 kn.

Na području Grada Zadra djeluje i nekoliko ustanova s programima cjeloživotnog obrazovanja, od kojih se dio odnosi na srednje škole i Sveučilište. Ustanove ukupno provode 103 srednjoškolska programa te 175 ostalih programa. S ciljem boljeg povezivanja strukovnog obrazovanja s tržištem rada i gospodarstva, ustrojena su i dva centra kompetentnosti, jedan u sektoru strojarstva (Strukovna škola Vice Vlatkovića) te jedan u sektoru zdravstva (Medicinska škola Ante Kuzmanića). Proveden je i projekt „Nova znanja za EU projekte lokalnog razvoja” kojim su 42 osobe s područja Grada Zadra i Grada Benkovca u razdoblju 2018.-2019. g. završile program obrazovanja za Voditelja izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova, čime se povećala zapošljivost najranjivijih skupina, pretežito nezaposlenih mladih.

2.1.2.4. Socijalna skrb i zdravstvo Socijalna zaštita predstavlja brigu o različitim osjetljivim i potrebitim članovima zajednice, a programi i mjere namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima pružaju se kroz djelatnost socijalne skrbi.

Broj korisnika usluga Centra za socijalnu skrb Zadar smanjivao se od 2016. do 2019. g., da bi narastao u 2020. g. što se dijelom može povezati s pojavom gospodarske nesigurnosti uslijed recesije izazvane pandemijom COVID-a 19. Jednokratnu novčanu pomoć za razne životne potrebe ostvarilo je u 2020. g. preko Centra za socijalnu skrb ukupno 5.295 osoba. Najvećem broju korisnika isplaćen je doplatak za pomoć i njegu (1750), naknada za kupnju energenata (1259), osobna invalidnina (1072) te jednokratna naknada (1037).

Tablica 7: Ukupan broj korisnika koji su ostvarili pravo na neku od usluga Centra za socijalnu skrb na području Grada Zadra od 2016. do 2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Korisnici usluga Centra za socijalnu skrb	5.662	5.441	5.264	5.080	5.295

Izvor: Centar za socijalnu skrb Zadar, 2021.

Osim Centra za socijalnu skrb, usluge pomoći starijima, siromašnim osobama s obiteljskim problemima, osobama s posebnim potrebama i drugim građanima pružaju i druge ustanove i organizacije Grada Zadra i Županije. U ustanove koje pružaju pomoć, njegu i skrb Grada Zadra ubrajaju se još i:

- Dom za starije i nemoćne Zadar (pruža skrb 331 osobi)

- Dom za odrasle osobe Sv. Frane (pruža skrb 277 osoba, od čega je 60 korisnika stacionarnih, a 217 izvaninstitucionalnih)
- Dom za odgoj djece i mladeži Zadar (pruža brigu i skrb za oko 60 djece i mladih)

Oblike izvaninstitucionalne skrbi pružaju i Crveni križ, Caritas Zadarske nadbiskupije te Vjerske zajednice, a na području Grada Zadra nalazi se još 15 domova za starije i nemoćne koji primaju do 20 korisnika.

Na razini Grada Zadra, uspostavljen je Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo koji obavlja poslove koji se odnose na zaštitu životnog standarda i zbrinjavanje socijalno ugroženih osoba te poslove koji se odnose na prevenciju bolesti i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu građana. Najznačajnija sredstva unutar Upravnog odjela izdvajaju se za potrebe socijalne skrbi te su ona u razdoblju 2016.-2020. g. rasla.

Tablica 8: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za socijalnu skrb u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Socijalna skrb (G 040-01)	9.181.890	10.038.055	10.906.888	11.294.928	11.651.565

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Jednu od društvenih skupina koja je osobito ranjiva u kontekstu socijalne zaštite čine umirovljenici. U Gradu Zadru kontinuirano raste broj osoba starije životne dobi te je 2011. zabilježeno 12.388 građana u dobi iznad 65 godina. Kako bi se unaprijedili uvjeti i kvaliteta njihova života Grad Zadar provodi nekoliko aktivnosti u suradnji s drugim udrugama i ustanovama. Dvije važne aktivnosti čine usluga pomoći i njege u kući te pomoć na daljinu starijim osobama („Halo pomoć”). Uslugama je uz povećanu skrb o starijim osobama, omogućeno i smanjenje njihove institucionalizacije. U 2020. g. uslugu pomoći i njege u kući koristile su 72 osobe, a pomoći na daljinu 79 osoba.

Mobilnost starijih osoba nastoji se olakšati kroz mjeru besplatnog javnog gradskog prijevoza, koju je u 2020. g. koristilo 2.330 osoba, dok se financijska pomoć pruža u obliku jednokratne novčane pomoći – uskrsnica te je tu mjeru u 2020. g. koristilo 2.825 osoba. Programom Skrb za starije i nemoćne obuhvaćene su i aktivnosti udruga umirovljenika koje ukupno okupljaju oko 2.200 osoba starije životne dobi kroz razne rekreativne aktivnosti i akcije vezane uz prevenciju bolesti.

Tablica 9: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program skrbi za starije i nemoćne u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1015: Skrb za starije i nemoćne	2.512.347	2.506.280	2.523.199	2.600.595	2.602.625

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Prepoznavši siromaštvo kao jedan od osnovnih socijalnih problema koji dovodi do socijalne isključenosti, Grad Zadar nastoji kroz više različite oblike financijske pomoći nastoji olakšati podmirivanje osnovnih životnih potreba osobama koje iste sami ne mogu osigurati. Jednokratna novčana pomoć pružena je u 2020. g. 113 osoba, pravo na podmirivanje dijela troškova stanovanja (struje i vode) primila je 301 osoba, a troškova ogrjeva 397 osoba. Za osobe koje nisu u stanju osigurati si adekvatan obrok reguliran je rad Pučke kuhinje, a pravo na korištenje usluga u 2021. ostvarilo je 330 osoba. Za 33 osobe bez vlastitog doma osiguran je smještaj u skloništu za beskućnike, a samoposlugu je u 2020. g. koristilo 153 osobe.

Tablica 10: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program zaštite životnog standarda u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1016: Zaštita životnog standarda	3.417.258	3.713.104	3.664.350	3.921.764	4.150.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Poseban program socijalne skrbi čini psihosocijalna zaštita obitelji. Putem njega se osigurava potrebna pomoć djeci iz socijalno ugroženih obitelji, dodjeljuje jednokratna pomoć obiteljima, sufinancira se sklonište za žene – žrtve fizičkog nasilja te istovremeno obuhvaća mjere pronatalitetne politike, zaštite materinstva i zdravlja djece.

Tablica 11: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program psihosocijalne zaštite obitelji u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1017: Psihosocijalna zaštita obitelji	2.000.785	2.465.796	2.991.220	3.157.031	2.960.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Važnu ulogu u prevenciji socijalne isključenosti imaju i izvaninstitucionalne organizacije te udruge građana, čija aktivnost upotpunjuje i obogaćuje postojeće programe i aktivnosti.

Tablica 12: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program humanitarna društva i udruge iz područja socijalne skrbi u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1019: Humanitarna društva i udruge s područja soc. skrbi	2.000.785	1.352.875	1.475.000	1.246.000	1.250.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Za program socijalne skrbi na području Grada Zadra u 2021. godini ukupno je predviđeno 11.490.000 kuna. Od toga za program skrbi za starije i nemoćne 2.600.000 kuna, zaštitu životnog standarda 4.150.000 kuna, program psihosocijalne zaštite obitelji, djece i mladih 3.150.000 kuna, program skrbi za osobe s invaliditetom 390.000 kuna te program aktivnosti udruga s područja socijalne skrbi 1.250.000 kuna.

U kontekstu socijalne skrbi na području Grada Zadra, potrebno je spomenuti i program društveno poticane stanogradnje. U suradnji s Agencijom za promet nekretninama (APN), u Gradu Zadru je sagrađeno više od 400 stanova. Posljednji projekt dovršen je 2021. g. te se radi o 100 stanova smještenih na lokaciji Crvene kuće.

Tablica 13: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program stambene gradnje u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1032: Program stambene gradnje	26.545.637	48.375	0	0	3.000.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Zdravstvena zaštita na području Grada Zadra organizirana je na razini primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, te na razini zdravstvenih zavoda. Razgranatu mrežu zdravstvenih ustanova čine temeljne institucije: Zavod za javno zdravstvo Zadarske županije, Opća bolnica Zadar, Ljekarna Zadar s ljekarničkim jedinicama. U velikom mjeri zastupljene su poliklinike i privatne ordinacije

obiteljske medicine te dentalne ordinacije. Grad Zadar kroz zdravstvene programe pomaže u aktivnostima promicanja zdravlja, zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja, kao i prevenciji ovisnosti, a ulaganjem u zdravstvene ustanove nastoji podići standard zdravstvenih usluga te osigurati edukaciju zdravstvenih i psihosocijalnih djelatnika.

Tablica 14: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za zdravstvo u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Glava 040-04: Zdravstvo	1.881.974	1.161.952	2.050.726	3.578.446	2.455.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Najznačajnija sredstva za potrebe zdravstva izdvajaju se za program pomoći Općoj bolnici Zadar, gdje su dalje pretežito usmjerena na nabavku dijagnostičke opreme te izgradnju, dogradnju i opremanje objekata. U 2021. g. za potrebe zdravstva planirano je iz gradskog proračuna izdvojiti 2.830.726 kuna, od toga za program financiranja potreba u zdravstvu 720.000 kuna, zatim za program pomoći Općoj bolnici Zadar 1.030.000 kuna te 180.000 kuna za potrebe programa prevencije i borbe protiv ovisnosti.

2.1.2.4. Kultura

Bogata kulturno-povijesna baština neizostavan je dio identiteta Grada, čemu je potvrda i iznimno velika koncentracija registriranih zaštićenih kulturnih dobara na njegovu području. Uvrštavanjem fortifikacijskog sustava Grada Zadra na listu UNESCO-a kao dijela Obrambenog sustava Republike Venecije, Zadru je i potvrđena univerzalna spomenička vrijednost.

Sitni arheološki nalazi i spomenici čuvaju se u zadarskim muzejima, od čega je najveći dio prapovijesnog i antičkog materijala izložen je u Arheološkom muzeju Zadar, dok se antička građa čuva i u Muzeju antičkog stakla. Kulturni identitet i osobito vrijednu ostavštinu Grada čine Rimski Forum, bogata sakralna baština (crkva sv. Donata, katedralni kompleks sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šimuna, crkva i franjevački samostan Sv. Frane), Narodni trg, Kneževa i Providurova palača. Od nematerijalne kulturne baštine, kulturna dobra čini govor zadarskih Arbanasa, tradicijsko lončarstvo otoka Iža, kao i Silbenski tanac koji se zadržao na otoku Silbi.

Na području Grada Zadra djeluje velik broj ustanova u kulturi. Kazališna djelatnost zastupljena je djelovanjem i radom Hrvatskog narodnog kazališta Zadar i Kazališta lutaka Zadar čiji su lutkari osvajali brojne nacionalne i međunarodne nagrade. Predstave održane u HNK Zadar kontinuirano bilježe porast broja gledatelja, a u 2019. g. zabilježeno je njih 32.799. U području glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti u Zadru posebno se ističu Zadarski komorni orkestar Zadar, Gradska glazba Zadar i HKGD "Petar Zoranić". U 2014. g. osnovan je Koncertni ured Zadar s ciljem razvoja i organizacije kulturnih i društvenih događanja, a njegove je programe u 2019. g. posjetilo 20.655 osoba.

Kulturni život Grada obogaćuje i djelovanje knjižnica. Gradska knjižnica Zadar uz svoju redovnu djelatnost organizira velik broj događaja namijenjenih lokalnoj zajednici, kao i događaje u suradnji s njom. Tako je samo u 2019. g. organizirano 1.192 događanja na kojima je zabilježeno 21.456 posjetitelja. Gradska knjižnica, uz pet lokacija na području grada Zadra, djeluje i na otocima Silbi i Olibu gdje se nalaze stacionari knjižnice, a uz pomoć dva bibliobusa usluge knjižnice dostupne su u 57 drugih naselja. Broj članova registriranih u gradskoj knjižnici rastao je u razdoblju 2016.-2019. g. s 15.833 na 16.510, da bi se, kao i u slučaju ostalih institucija u kulturi, broj članova u 2020. g. smanjio. Uz gradsku, od velike važnosti za Grad je i Znanstvena knjižnica. Ona čini jednu od najvećih knjižnica u Hrvatskoj, koja čuva vrijednu i raritetnu povijesnu građu. Knjižnica je u 2019. zabilježila 1.645 korisnika te 10.391 posjetitelja. Osim kulturnih institucija, kulturom se bave i kulturne institucije, njih je prema Registru udruga Republike Hrvatske, u Zadru je 2019. g. bilo ukupno 118 udruga, što je 13 % ukupno registriranih aktivnih udruga u Zadru.

Grad Zadar ulaže u kulturnu djelatnost na području Grada putem programa u kulturi. Njima se primarno osigurava financiranje kulturnih manifestacija, odnosno udruga u kulturi. U 2021. g. za programe u kulturi planirano je izdvojiti 9.560.757 kuna, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodne godine. Razlog tome je ponajviše u nestandardnoj stavci u proračunu, opremanju kulturnih objekata - Providurove palače i Centra za mlade, za što je namijenjeno 4.219.803 kuna. Za financiranje javnih potreba u kulturi (djelatnosti udruga i ustanova kojima Grad nije osnivač) planirano je izdvajanje 2.540.000 kuna za 70 projekata/programa različitih organizacija, a za financiranje u kulturi drugih proračunskih korisnika (djelatnika u kulturnim institucijama drugih osnivača, koje svojim djelovanjem oblikuju kulturnu sliku grada) 1.135.954 kuna.

Grad Zadar osnivač je četiriju javnih ustanova u kulturi: Koncertnog ureda Zadar, Hrvatskog narodnog kazališta Zadar, Gradske knjižnica Zadar te Znanstvene knjižnice Zadar. Također je osnivač udruga Gradska glazba Zadar, Zadarski

komorni orkestar i HPGD-u „Petar Zoranić“, kao i poznatih manifestacija: Glazbene večeri u sv. Donatu, Međunarodno natjecanje pjevačkih zborova, Zadarsko kazališno ljeto, Zadar snova, Film Forum festival Zadar. Za financiranje četiri javne ustanove kojima je Grad osnivač u 2021. g. ukupno namijenjeno 19.105.450 kuna.

U području kulture mogu se spomenuti i brojne udruge iz područja tehničke kulture te Zajednica tehničke kulture. Udruge i Zajednica tehničke kulture promiču tehnička, tehnološka i informatička znanja te širenje znanstvenih dostignuća i spoznaja. U 2021. za financiranje programa iz područja tehničke kulture predviđeno je 590.000 kuna.

Tablica 15: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za programe u kulturi u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1037: Programi u kulturi	3.689.810	7.177.025	6.065.626	6.167.261	5.902.515

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Tablica 16: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program ustanova u kulturi čiji je osnivač Grad Zadar u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1038: Ustanove u kulturi čiji je osnivač Grad Zadar	17.747.092	25.622.786	18.464.817	19.442.962	15.773.706

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

U razdoblju 2016.-2020. g. provedeno je nekoliko značajnih projekata u pogledu revitalizacije kulturne baštine, promicanja kulturne djelatnosti i razvoja kulture općenito. Vrijedan projekt predstavlja „Obnova i turistička valorizacija kulturno povijesnog kompleksa Kneževa palače“ kojim je Kneževa palača dobila novo ruho i nove funkcije, a Grad Zadar novi kulturno-turistički proizvod. Vrijednost projekta iznosila je 37.799.651,00 kn, od čega je 97 % financirano iz fondova EU.

U kontekstu očuvanja, revitalizacije i integracije kulturne baštine na području poluotoka, važan projekt čini i „Zadar Baštini“. Projektom je provedena rekonstrukcija Providurove palače, uređenje Bedema zadarskih pobuna te jačanje kapaciteta lokalnih dionika u području kulturne baštine. Unutar Kneževe i Providurove palače integrirat će se odjeli Narodnog muzeja u Zadru te će zajedno

činiti Baštinski muzej/Muzej 2 Palače. Vrijednost projekta iznosila je 66.461.390 kuna, od čega 56.492.181,60 kn čine bespovratna sredstva.

Tema projekta „RUINS“ bile su srednjovjekovne ruševine, a provedbom projekta obnovljena je crkva Sv. Stošije na Puntamici i izrađen je Plan upravljanja sv. Stošijom koji će doprinijeti daljnjem razvoju i provedbi projekata povezanih s očuvanjem srednjovjekovnih ruševina na području Grada Zadra.

Projektom „ZadruArt – platforma za suradnju i razvoj nezavisne kulture grada Zadra“ radilo se na jačanju organizacijske razine i kapacitete udruga na području Grada, a jedan od rezultata projekta predstavlja oformljen prostora za udruge mladih, kulturnog i kreativnog sektora – Centar za mlade.

2.1.2.5. Sport

Sport i rekreacija su veoma značajni za razvoj svake sredine, tako i za grad Zadar, a odlike zadarskog sporta su duga tradicija i velik broj aktivnih sportaša. Grad Zadar ima registrirane 254 sportske udruge u 57 sportova, 13.300 aktivnih sportaša i približno 12.300 povremenih sudionika (Športska zajednica Grada Zadra, 2021). Zahvaljujući programima rekreacije i sporta namijenjenih građanima svih uzrasta, sportskom infrastrukturom i organizacijom međunarodnih sportskih natjecanja, Grad Zadar je u 2021. g. postao Europskim gradom sporta.

Sportsku infrastrukturu čini niz sportskih objekata, počevši od pokrivenosti velikog broja gradskih četvrti polivalentnim dvoranama. Završetkom izgradnje ŠC Višnjik uvelike je unaprijeđena sportska infrastruktura Grada i obogaćena novim sadržajima, a objekti u sastavu sportskog centra su: Dvorana Krešimira Ćosića, zatvoreno plivalište, teniski tereni, atletska staza, gimnastička dvorana, rolalište/klizalište, otvoreni sportski tereni (nogometni tereni, tereni za odbojku košarku i badminton, rukometno igralište), dječje igralište. Brojnim ustanovama upravlja i Javna ustanova za upravljanje sportskim objektima Zadarski sport, koja je osnovana s ciljem unapređenja sportske infrastrukture i razvoja sporta općenito:

- Otvoreno plivalište Kolovare
- Teniski tereni Zadar
- ŠRC Ravnice
- ŠRC Mocire (Sportske dvorane Mocire, Kuglana Mocire, Streljana Mocire)
- Kuglana Mocire

Sportsku infrastrukturu čini još i: Vitrenjak - dom Jedriličarskog kluba Uskok, Veslački dom Zadar, Nogometni stadion Stanovi, Dvorana Jazine.

Za razvoj i promociju sporta, kao i samog grada, važne su sportske manifestacije. Najpoznatija sportska manifestacija u Zadru je humanitarna utrka „Wings for life“ koja se održava svake godine u petom mjesecu te je u 2021. g. okupila 184.236 sudionika (Wings for life, 2021). S obzirom na velik broj sudionika iz cijelog svijeta, utrka je važna i u kontekstu razvoja sportskog turizma, te produljenja turističke sezone na području Grada.

Grad Zadar izdvaja značajna sredstva za razvoj sporta i rekreacije. U 2021. g. za Program razvoja športa i rekreacije namijenjeno je 47.530.000 kuna. Aktivnosti koje Grad uvelike sufinancira su one športskih klubova. Primjerice, u svrhu realizacije osnovnih programa namijenjenih sportašima svih uzrasta, Grad sufinancira najam dvorane te bazena ŠC Višnjik za termine za trening djece. Također su značajna sredstva namijenjena Športskoj zajednici Grada Zadra, čija se sredstva potom prosljeđuju udrugama u sportu. U 2021. g. programsko područje uključuje sufinanciranje 76 sportskih klubova, 14 sportsko-rekreativnih udruga i 15 sportskih klubova osoba s invaliditetom s područja Zadra, iz 36 sportova, s oko 11.700 aktivnih sportaša. Planirana sredstva za klubove bitan su izvor prihoda za podmirenje troškova sudjelovanja na natjecanjima i stručnog rada. Kroz aktivnost djelatnost športskih dioničkih društava financiraju se usluge promidžbe i informiranja KK Zadar i NK Zadar, a kroz financiranje Javne ustanove Zadarski šport sredstva se usmjeravaju na održavanje sportskih objekata pod okriljem JU te unaprjeđenje i organizaciju sportskih aktivnosti.

Tablica 17. Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program Razvoj športa i rekreacije i njegove aktivnosti u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
--	-------	-------	-------	-------	-------

Program: 1040 Razvoj športa i rekreacije	22.621.224	24.669.192	27.452.900	33.950.814	28.014.578
A1040-02 Financiranje športskih klubova i aktivnosti	13.236.504	15.057.963	17.902.900	19.716,947	16.789.577
A1040-04 Djelatnost športskih dioničkih društava	8.800.000	8.325.000	9.550.000	10.750.000	9.250.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Tablica 18: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za rad Javne ustave Zadarski šport

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Glava: 080-08 Javna ustanova Zadarski šport	2.514.857	2.666.088	3.274.959	3.626.144	3.755.376

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

2.1.3 Gospodarski aspekt

Indeks razvijenosti je složeni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti više društveno-gospodarskih pokazatelja, s ciljem praćenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Grad Zadar se prema pokazateljima indeksa nalazi u VIII. razvojnoj skupini s vrijednošću indeksa 109.37. Odnosno, nalazi se u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave, na 42. mjestu od ukupno 556 JLS. Na regionalnoj razini, Zadarska županija se nalazi u III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske.

Obzirom na nedostupnost makroekonomskih podataka o bruto domaćem proizvodu na lokalnoj razini, ukratko su prikazani podatci na županijskoj razini čije je Grad Zadar razvojno središte, u kojem se ostvaruje 60 % ekonomskih kapaciteta županije (HGK, 2020). Zadarska je županija u kontekstu rasta BDP-a u razdoblju 2013.-2018. g. ostvarila najveće povećanje na razini Republike Hrvatske u iznosu od 33,6 %. Njezin BDP per capita tako je narastao s 60.866 HRK na 81.388 HRK. Rast je razvidan i u gospodarskoj poziciji koju je Zadarska županija ostvarila tijekom posljednja dva desetljeća. Zadarska županija je 2000. godine bila na 16.

mjestu prema vrijednostima BDP-a per capita, dok je 2018. godine zauzela ukupno 6. mjesto među hrvatskim županijama (DZS, 2021).

Tablica 19: Vrijednosti standardiziranih pokazatelja indeksa razvijenosti za Grad Zadar

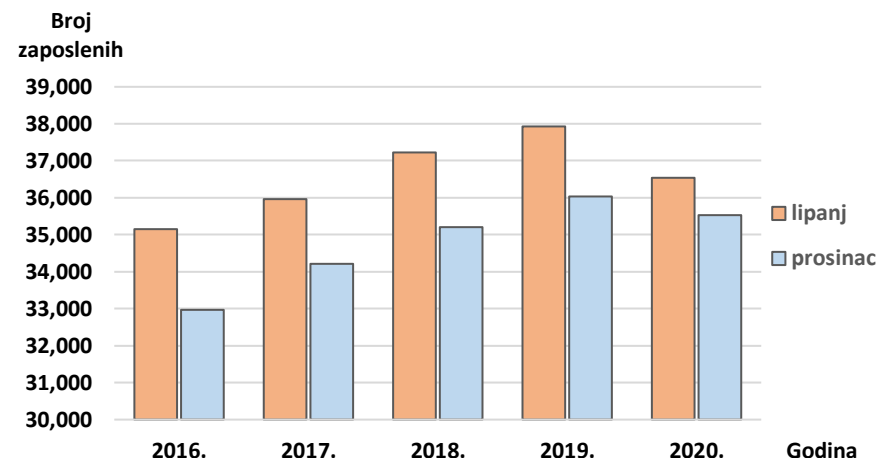
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za Grad Zadar					
Prosječni dodatak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
109,24	105,38	107,01	107,29	103,98	126,46

Izvor: Vlada RH, 2018.

2.1.3.1 Tržište rada

Radni kontingent, odnosno radno sposobno stanovništvo čini dobna skupina od 15 - 65 godina. Prema Popisu stanovništva iz 2011. g., u toj su se dobnoj skupini nalazilo 50.709 stanovnika Grada Zadra, odnosno 67,5 % ukupnog stanovništva. Ukupan broj zaposlenih osoba iznosio je 26.665, a stopa zaposlenih, kao pokazatelj zaposlenog stanovništva u radnom kontingentu iznosila je 52 %.

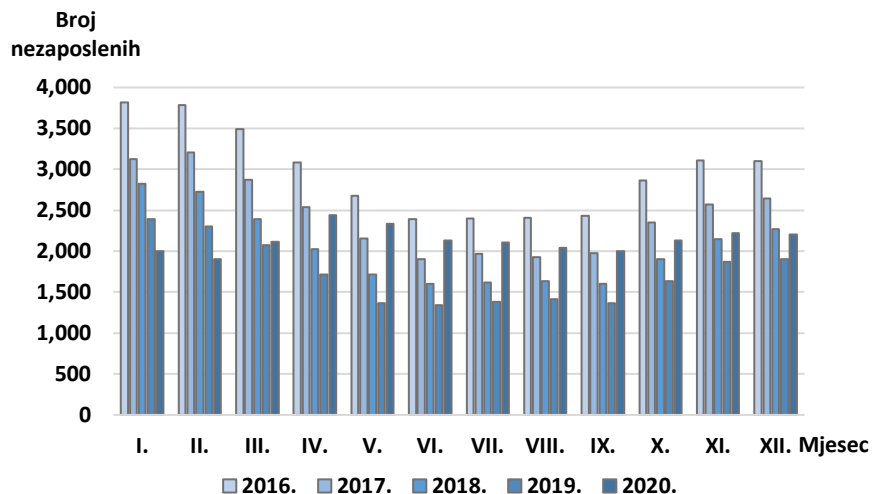
Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Grada Zadra je u srpnju 2020. bilo zaposleno 36.538 osoba. Promatrajući kretanje broja zaposlenih u razdoblju 2016.-2020., primjetno je kako je broj zaposlenih u periodu 2016.-2019. g. rastao, dok je u 2020. g. došlo blagog pada kao posljedice pogođenosti sektora gospodarstva pandemijom COVID-a 19. Orijentiranost gospodarstva na djelatnost turizma i njime povezane gospodarske grane ima za posljedicu izraženu sezonsku zaposlenost, koja se odražava u većem broju zaposlenih u zimskim mjesecima naspram ljetnih. U razdoblju 2016. – 2019. g., koncem lipnja prosječno je bilo 2000 zaposlenih više nego li koncem prosinca.

Slika 5: Broj zaposlenih na dane 30. lipnja i 31. prosinca u razdoblju 2016.-2020. godine

Izvor: HZMO, 2021.

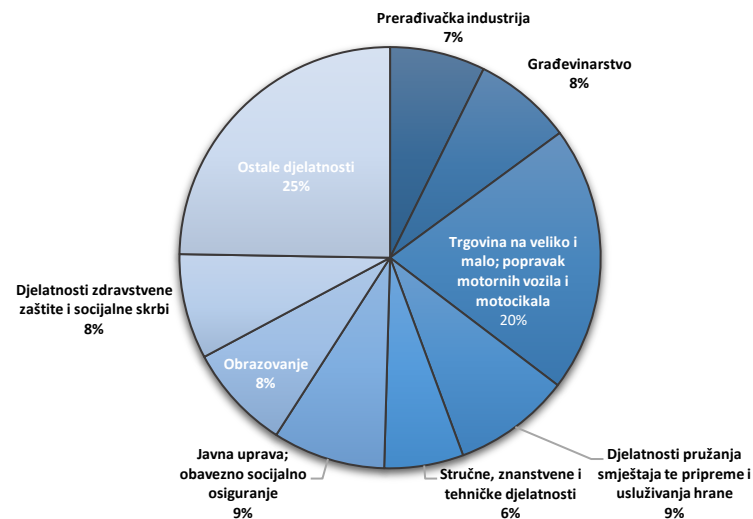
Nastavno na oscilacije u zaposlenosti tijekom godine, u razdoblju 2016.-2020. primjetne su i značajne razlike u broju nezaposlenih kroz mjesec, s prosječno najvišom nezaposlenošću tijekom zimskog perioda. Prosječan broj nezaposlenih na godišnjoj se razini smanjivao od 2016. g. (2.966 nezaposlenih) do 2019. g. (1.731) da bi u 2020. g. ponovno blago narastao (2.137). Za 2020. g. je karakteristično da je nezaposlenost bila na razmjerno istoj razini tijekom cijele godine, uslijed slabije turističke aktivnosti, a samim time i sezonskog zapošljavanja. Uspoređujući pokazatelje s onima više razine, pad broja nezaposlenih u razdoblju 2016.-2020. g. zamjetan je i na županijskoj te nacionalnoj razini kao odraz općeg gospodarskog rasta. Grad Zadar bilježi nešto povoljnije pokazatelje prema stopi nezaposlenosti, odnosno u 2019. g., nezaposlenost u Gradu Zadru je iznosila 6,5 %, dok je na razini Zadarske županije zabilježena u iznosu od 9,2% te 9,1% na razini Republike Hrvatske.

Slika 6: Broj nezaposlenih u Gradu Zadru prema mjesecima u razdoblju 2016. – 2020. godine

Izvor: HZMO, 2021.

Promatrajući strukturu zaposlenih prema djelatnosti, može se zamijetiti kako je najveći broj zaposlenih u djelatnosti trgovine na malo i veliko; popravka motornih vozila i motocikala, odnosno 20 % (6.751). Slijede zaposleni u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (3.210), javnoj upravi i obrani; obaveznom socijalnom osiguranju (3.076), obrazovanju (2.885), djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (2.783) te građevinarstvu (2.700). Razvidno je kako u strukturi zaposlenih prevladavaju tercijarne i kvartarne djelatnosti, dok se od sekundarnih izdvajaju prerađivačka industrija i građevinarstvo.

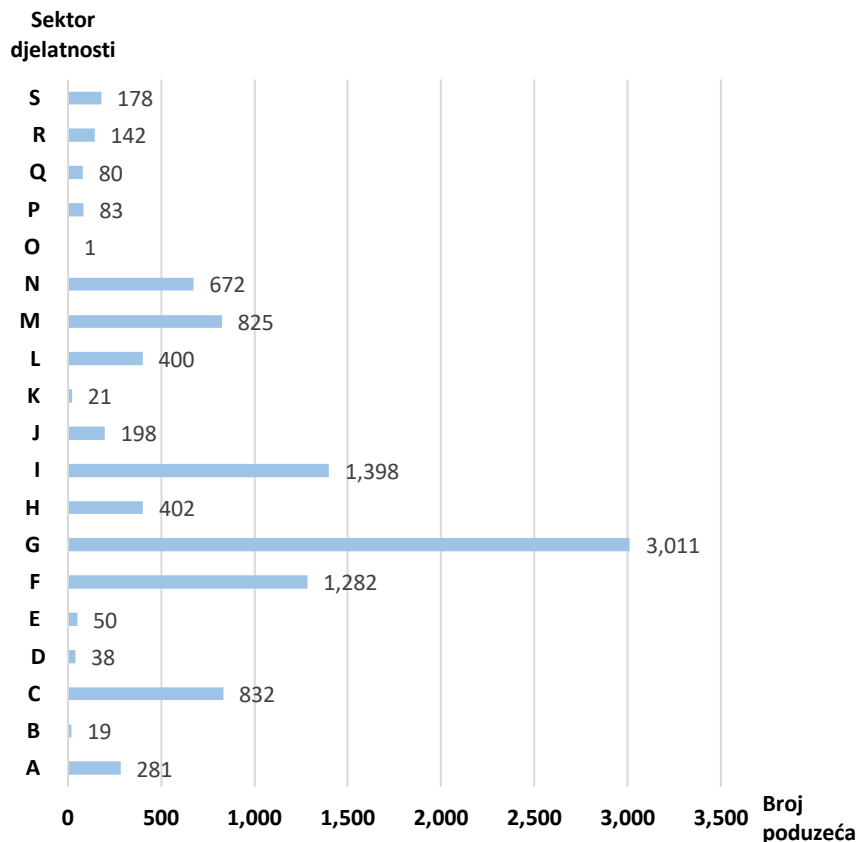

Slika 7: Udio zaposlenih prema sektorima djelatnosti u srpnju 2020.

Izvor: HZMO, 2021

2.1.3.2 Poduzetništvo i poduzetničko potporna infrastruktura

Grad Zadar svrstava se među deset najuspješnijih gradova po ostvarenim ukupnim prihodima svih poduzetnika u 2019. godini (FINA, 2021). Tako su zadarski poduzetnici u 2020. godini uprihodili 11.072.766.884,32 HRK. Ukupni prihodi poduzetnika narasli su za 22,1 % u razdoblju 2016. – 2019. g., dok su prihodi poduzeća u 2020. g. smanjeni. Struktura poduzeća Grada Zadra takva je da ima veliku zastupljenost sektora koji su najviše pogođeni korona-krizom odnosno uslužne djelatnosti i turizam s pratećim djelatnostima te djelatnosti prijevoza i industrija zabave. Tako je najviše poduzeća u 2020. g. bilo registrirano u djelatnosti trgovine, njih 29,9 % (3.011 subjekata). Slijede oni u djelatnostima pružanja smještaja i usluživanja hrane, 12,8 %, (1.398 subjekata), zatim u djelatnosti građevinarstva, njih 12,8 % (1.282 subjekata). Od ostalih sektora u većoj su mjeri zastupljena poduzeća u prerađivačkoj industriji (8,3 %) i poduzeća u stručnim, tehničkim i znanstvenim djelatnostima (8,2 %). Broj poduzetnika na području Grada Zadra usprkos nepovoljnijim gospodarskim uvjetima u 2020. g. rastao je u čitavom razdoblju 2016.-2020. g., te se ukupno povećao s 7.987 u 2016. g. na 10.074 u 2020. g., odnosno za 21,8 %.

Slika 8: Broj poduzeća Grada Zadra prema sektorima djelatnosti (NKD 2007) u 2020. g.

Izvor: FINA, 2020.

Povoljna poduzetnička klima posljedica je niza mjera u vidu dodjele bespovratnih potpora, programa kreditiranja poduzetništva, subvencioniranja iznosa kredita i slično. Mjerama koje Grad Zadar provodi s ciljem podupiranja poduzetništva u 2020. g. ukupno dodijeljeno 662.882 kuna potpora, što ujedno predstavlja najveći iznos u razdoblju 2016-2020 g. Program subvencioniranja kamatnih stopa na kredite poduzetnika i obrtnika najdugovječnija je mjera koja se provodila od 2010. g. do 2020. g., a iz razloga jer se radilo o posljednjoj godini provedbe, visina potpore za 2020. g. uvelike je niža nego li prethodnih godina. Program poticanja malog gospodarstva na zadarskim otocima uveden je 2020. g., a u 2021. g. uvedena su dva nova programa kreditiranja poduzetništva i obrta putem subvencioniranja kamatnih stopa kroz financijske instrumente COVID 19 – Zajam

za očuvanje likvidnosti te COVID 19 – Zajam za investicije. Provođenje takvih poticajnih mjera stvara povoljno poduzetničko okruženje, odnosno povećava raspoloživost financijskih resursa za djelovanje poduzetnika na području Grada Zadra, što je osobito važno u okolnostima novih gospodarskih izazova s kojima su poduzetnici suočeni.

Tablica 20: Programi potpora u poduzetništvu s ukupnim iznosom potpora i brojem korisnika za 2020. godinu

Naziv programa	Ukupna visina potpore	Broj korisnika
Program subvencioniranja kamatnih stopa na kredite poduzetnika i obrtnika	934	2
Program poticanja očuvanja tradicijskih i umjetničkih obrta	131.455	17
Program potpora malom gospodarstvu	500.000	23
Program poticanja malog gospodarstva na zadarskim otocima	30.423	4

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo Grada Zadra, 2021.

U kontekstu poslovne infrastrukture, u Gradu Zadru je u posljednjih nekoliko godina puno učinjeno u svrhu njezina razvoja. U 2018. g. obnovljen je poslovni inkubator Inovativni Zadar u poslovnoj zoni na Novom Bokanjcu sredstvima Europske unije u iznosu 6,17 milijuna kuna. Inkubator pružanjem svojih poslovnih i tehničkih usluga, uz povoljnu naknadu za najam poslovnih prostora, olakšava početnu fazu rada poduzetnicima te stvara poticajno poslovno okruženje. Objekt nudi preko 1.200 m² neto korisne površine te se sastoji od 28 poslovnih prostora različitih veličina i namjena (uredi, manje proizvodne hale), raspoređenih na tri etaže. Svi kapaciteti zone i inkubatora su u potpunosti iskorišteni te obuhvaćaju 34 tvrtke s 94 zaposlena. Grad Zadar na godišnjoj razini izdvaja sredstva za subvencioniranje poslovnih prostora poduzetnicima početnicima, a u tu je svrhu u 2020. g. uloženo 765.454,45 kuna. U tijeku je i izgradnja novog poduzetničkog inkubatora na predjelu Bilog Briga. Vrijednost projekta je gotovo 25 milijuna kuna uz EU sufinanciranje od 18,3 milijuna kuna.

Od 2021. g. u Zadru djeluje i Centar za kreativne industrije. Vrijednost projekta je 30 milijuna kuna, a 20 milijuna kuna je dobiveno iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Centar za kreativne industrije ima 1.650 m² (tri kata i podrum), a namijenjen je prvenstveno malim i srednjim poduzetnicima. Centrom upravlja ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija.

Projekt „Coworking Zadar – suradnjom do inovacija“ provodio se s ciljem povećanja mogućnosti samozapošljavanja, a na njegovim temeljima uspostavljen je centar COIN - zajednički prostor za rad i suradnju poduzetnika, startupa i samozaposlenih.

Na području Zadra djeluje i Agencija za razvoj Zadarske županije, ZADRA NOVA, s ciljem davanja sustavne potpore razvitku Zadarske županije i njezinih gospodarskih subjekata, kao i stvaranjem pozitivne klime za ulagače. Njeni osnivači su Zadarska županija (60%) i Grad Zadar (40%).

Za Gospodarsku zonu Crno u 2021. ishođena je građevinska dozvola za izgradnju komunalne infrastrukture. Površina zone iznosi 400 ha, a projekt njezina dovršetka od velike je važnosti za Grad Zadar, s obzirom na kapacitete zone i povoljnu lokaciju.

Uz poduzetništvo, na području Grada Zadra u značajnoj mjeri razvijeno je i obrtništvo, što potvrđuje i podatak kako je Udruženje obrtnika Zadar jedno je od četiri najveća udruženja obrtnika u Hrvatskoj, a ukupan broj registriranih obrta u Gradu Zadru čini oko 60 % registriranih obrta Zadarske županije (Udruženje obrtnika Zadar, 2020.). U razdoblju 2016.-2020. broj registriranih obrta je narastao s 1.879 na njih 2.068, odnosno za 9,1 % dok je u 2020. g. zabilježena blaga stagnacija. Spektar djelatnosti koje se obavljaju unutar registriranih obrta raspoređen je u osam glavnih cehova: i) ceh ugostiteljstva i turizma, ii) ceh uslužnog obrta, iii) ceh trgovine, iv) ceh intelektualnih usluga, v) ceh graditeljstva, vi) ceh prijevoza osoba i stvari na kopnu i moru, vii) ceh proizvodnog obrta, viii) ceh ribarstva, marikulture i poljodjelstva (Udruženje obrtnika Zadar, 2020). Obrtnička djelatnost uvelike je isprepletena s djelatnošću turizma na području Grada Zadra te stoga predstavlja bitan dio turističke ponude i promocije.

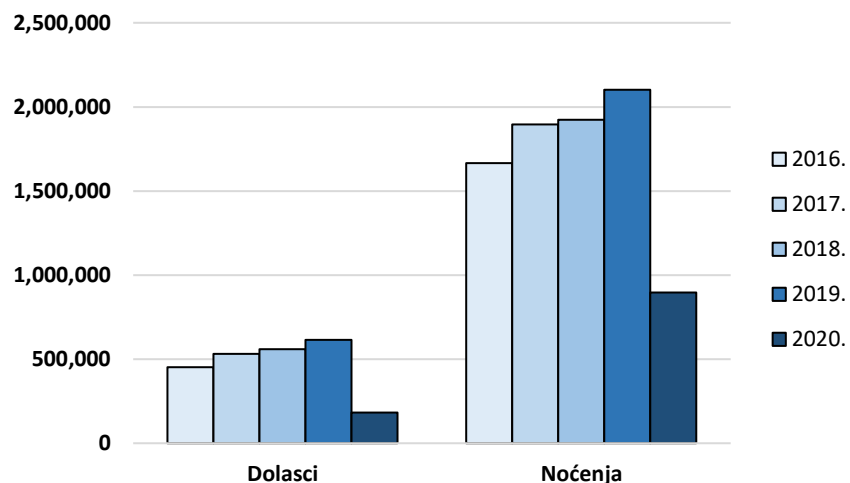
2.1.3.3 Turizam

Iznimna važnost turizma kao djelatnosti za Grad Zadar prikazana je u ukupnim gospodarskim kretanjima na području Grada. U ovom je dijelu stoga dan pregled turističke statistike, odnosno analizirana su kretanja broja turističkih dolazaka i noćenja na razini Grada Zadra i gradskih naselja te je provedena usporedba s

pokazateljima na županijskoj razini kako bi se prikazao utjecaj turizma na prostor i društvo u cjelini.

Broj turističkih dolazaka u Grad Zadar, kao i broj ostvarenih noćenja turista, prati porast unazad posljednjih nekoliko godina. U 2019. g. zabilježeno je 616.167 turističkih dolazaka te 2.099.992 noćenja. Uspoređujući podatke 2019. g. s 2016. g., broj turističkih dolazaka u Gradu Zadru porastao je za 27,8 %, dok je broj turističkih noćenja porastao za 21,7 % (TZ Grada Zadra, 2021). Grad Zadar čini najposjećeniju turističku destinaciju Zadarske županije te se u njemu u 2019. g. ostvarilo 30,6 % svih turističkih dolazaka te 13,9 % svih turističkih noćenja. Na nacionalnoj razini, Grad Zadar je u 2019. g. bio peti Grad prema broju ostvarenih turističkih dolazaka, što je dodatan pokazatelj njegovog turističkog značaja (Turizam u primorskim gradovima i općinama, 2020). Zbog globalne pandemije COVID-19 u 2020. g. broj turističkih dolazaka i noćenja smanjio, a postoji mogućnost kako će u budućem razdoblju zbog utjecaja pandemije doći i do značajne promjene oblika turističke potražnje, čemu će biti potrebna i prilagodba Grada Zadra kao turističke destinacije.

Najveći broj turističkih dolazaka i noćenja u Gradu Zadru ostvaruje se u samom središnjem naselju Zadru, na koje se 2019. g. odnosilo 78 % promatranog broja dolazaka (476.057) i 68 % noćenja (1.400.363) te u Petrčanima, na koja se odnosilo 18,2 % dolazaka te 22,8 % noćenja. Ostala su naselja u značajno manjoj mjeri turistički valorizirana. Više od tisuću turističkih dolazaka zabilježila su još naselja Mali Iž, Silba i Veli Iž te su ista naselja ujedno zabilježila više od 10.000 turističkih noćenja. Usprkos manjem broju turističkih dolazaka, u otočnim naseljima Grada Zadra bilježi se prosječno duži boravak gostiju, on je za 2019. iznosio 8,4 dana, dok je za kopnena naselja Grada iznosio 3,17 dana. Radi uspješnijeg razvoja turizma na zadarskim otocima, uspostavljeno je udruženje turističkih zajednica otoka i njihov zajednički brend: „Zadar Region island adventure“.

Slika 9: Dolasci i noćenja turista na području Grada Zadra u razdoblju 2016.-2020. godine

Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama 2017.-2021.

Tablica 21: Broj turističkih dolazaka i noćenja u naseljima Grada Zadra te broj soba i postelja 2019. godine

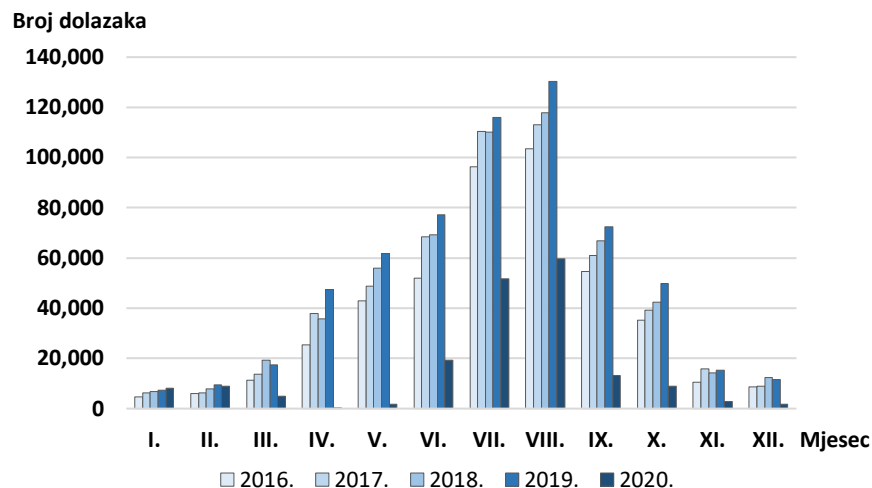
Naselje	Dolasci	Noćenja	Sobe	Postelje
Babindub	-	-	-	-
Brgulje	410	3.866	25	99
Crno	321	2.176	16	65
Ist	543	4.876	38	145
Kožino	nedostupno	nedostupno	473	1728
Mali Iž	1.909	16.367	100	393
Molat	478	3.914	37	148
Olib	236	2.412	24	99
Petrčane	111.058	460.341	1661	5229
Premuda	423	3.498	28	102
Rava	nedostupno	nedostupno	14	52
Silba	3.372	28.851	182	611
Veli Iž	2.013	15.104	129	385
Zadar	476.057	1.400.363	6754	22782
Zapuntel	nedostupno	nedostupno	3	12

Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama, 2020.

U mjesecima s najvećom zabilježenom turističkom aktivnošću (lipanj, srpanj, kolovoz i rujan) u 2016. g. je ostvareno 67,9 % svih turističkih dolazaka, dok je u istim mjesecima u 2019. g. ostvareno njih 64,3 % te je vidljiv pomak prema sve većem broju dolazaka turista izvan sezone. Pritom je osobit porast u broju dolazaka zabilježen u proljetnim mjesecima (ožujak, travanj i svibanj) koji su u 2016. činili 10,9 % ukupnog broja dolazaka, dok su u 2019. g. činili značajnih 20,5 %. Početak 2020. g. obilježen je sličnim vrijednostima kao i godine koje su prethodile, dok je u ostatku godine, uslijed restrikcija povezanih s pandemijom COVID-19, zabilježen značajno niži broj turističkih dolazaka. Ukupno gledajući, sezonalnost turističkih dolazaka je u Gradu Zadru na nižoj je razini nego li u ostatku Zadarske županije, gdje su dolasci u lipnju, srpnju, kolovozu i rujnu bilježili 78,4 % ukupnog broja dolazaka 2019. g. Prema navedenim pokazateljima, može se zaključiti kako usprkos visokoj sezonalnosti turističke djelatnosti, Grad Zadar u većoj mjeri privlači turiste u ostatku godine u odnosu na okolni prostor. Takvo stanje se može povezati s većim brojem turističkih atrakcija te manifestacija koji se u gradu odvijaju tijekom čitave godine, prepoznatljivošću Zadra kao destinacije te boljom prometnom povezanošću, pri čemu se u kontekstu dolazaka stranih turista izdvaja važnost avionskog prometa.

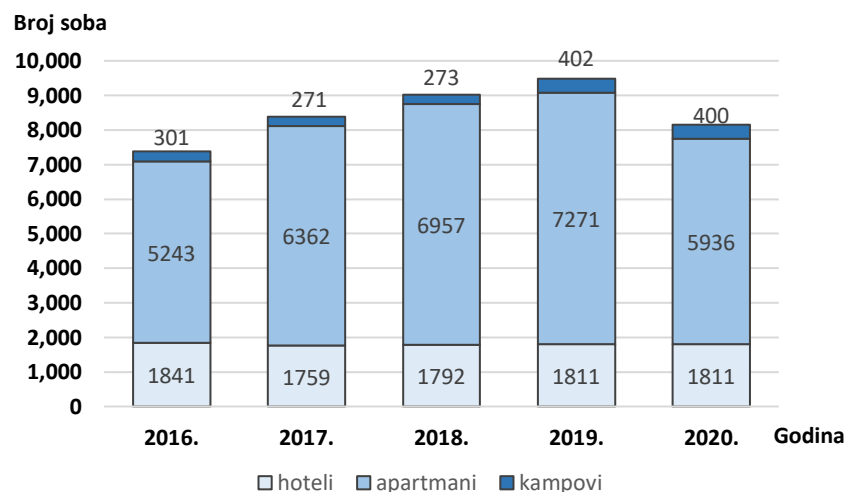
Grad Zadar sukladno nastojanjima ka produljenju trajanja turističke sezone, sufinancira niz manifestacija koje se odvijaju od siječnja do prosinca. Također sudjeluje u financiranju promidžbenih aktivnosti destinacije Zadar, poput oglašavanja na stranicama aviokompanija s ciljem povećanja broja linija te broja gostiju, a u 2020. g. za tu je aktivnost izdvojeno 1.750.000 kuna.

Broj smještajnih kapaciteta u Gradu Zadru rastao je u razdoblju 2016.-2019. g. te se povećao za 22,4 %. Rast je zabilježen ponajviše zbog porasta smještajnih kapaciteta u kategoriji objekata u domaćinstvu, čime se povećala razlika u smještajnoj strukturi prema kategorijama. Istovremeno se povećao kapacitet u kategoriji kampova, dok su se kapaciteti u hotelskom smještaju u razdoblju 2016.-2020. smanjili. Najveća koncentracija smještajnih kapaciteta nalazi se u naselju Zadru, odnosno prema podacima iz 2019. godine, njih 71,2 %, dok se 17,5 % nalazi u naselju Petrčane.

Slika 10: Broj dolazaka turista na područje Grada Zadra po mjesecima, u razdoblju 2016.-2020. godine

Izvor: TZ Grada Zadra, 2021.

Slika 11: Broj soba po kategorijama smještaja u Gradu Zadru, u razdoblju 2016.-2020. godine

Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama 2017.-2021.

Prethodnik je godina proveden niz projekata s ciljem unaprjeđenja turizma na području Grada Zadra, a dio njih je spomenut u kontekstu kulturne baštine. Preostali projekti koje Grad Zadar provodi uz pomoć sredstava iz Europskih fondova pretežito su usmjereni na razvoj selektivnih oblika turizma. Jedan od takvih projekata je „TOURISM4ALL” koji je orijentiran na povećanje dostupnosti turističkih proizvoda i usluga Grada Zadra. Njime se želi potaknuti socijalna uključenost osoba u nepovoljnom položaju te osoba s posebnim potrebama (osobe s invaliditetom, starije osobe...).

Projektima se također nastoji razvijati turističke proizvode koji se nalaze izvan zone glavnih turističkih atrakcija. Tako se projektom „RECOLOR” nastoji unaprijediti potencijal kulturnih i prirodnih znamenitosti, za što je u Zadru odabrana zadarska sfinga smještena u gradskoj četvrti Brodarica. Projekt „Revival” ima za cilj uređenje vojnih fortifikacija, za što je odabran bunker na Vidikovcu. Ona će po završetku projekta postati multifunkcionalni, prezentacijski izložbeni prostor, kao i svojevrsna polazišna točka za novu turističku rutu.

2.1.3.4 Poljoprivreda i ribarstvo

Grad Zadar karakterizira visoka razina urbaniteta, stoga u djelatnosti poljoprivrede radi tek oko 1 % zaposlenih. Ipak, zbog povoljnih pedoloških uvjeta na njegovu se području njeguje poljoprivredna proizvodnja koja služi kao sekundarni izvor prihoda. Prema Prostornom planu uređenja Grada Zadra, na prostoru Grada Zadra razlikuju se tri poljoprivredno-proizvođačke zone: rubni pojas Ravnih kotara, obala i otoci (GGZ 14/2019, 13/2016, 2/2016, 16/2011, 3/2008, 4/2004). Od poljoprivrednih površina, najzastupljeniji su maslinici (26,6 %), oranice (22,9 %), krški pašnjaci (22,9 %) i livade (12,3 %). Parcele karakterizira velika usitnjenost, odnosno njihova je prosječna površina 0,44 ha što se nepovoljno odražava na produktivnost poljoprivredne proizvodnje. Prema Upisniku poljoprivrednika APPRRR-a (2021.) u Gradu Zadru je 2020. bilo 1129 registriranih OPG-ova, što čini 14,7 % od ukupnog broja OPG-ova Zadarske županije. Od toga njih najviše u samom naselju Zadru (928) dok je na zadarskim otocima registrirano je 143 poljoprivrednika. Uz OPG-ove, na području Grada Zadra je registrirano 14 obrta, 57 samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstava, 28 trgovačkih društava te dvije zadruge. Dobna struktura nositelja OPG-ova kao i u ostatku zemlje upućuju na visoku starost poljoprivrednog stanovništva, prema podacima za 2020. g. (APPRRR, 2021) njih 49,2 % bilo je starije od 65 godina, dok je svega 13,7 % bilo mlađe od 40 godina, što znatno utječe na mogućnost uvođenja inovacija i modernizacije u poljoprivrednu proizvodnju. Institucionalnu podršku za poljoprivrednika na području Grada Zadra pružaju AGRRRA – Agencija

za ruralni razvoj Zadarske županije te LAG Mareta. Grad Zadar pruža program potpora za poljoprivrednike kojima nastoji olakšati njihovo poslovanje. Program se provodi od 2010. g., a visina potpore u 2020. g. iznosila je 361.430 kuna i obuhvaćala 38 korisnika.

Ribarstvo i prerada ribe tradicionalno su sektor u kojemu je Zadarska županija predvodnik naspram ostalih županija u RH. Grad Zadar kao urbani centar županije ribarima služi za plasman ribe i logistiku, a ulov ribe najvećim se dijelom odnosi na malu plavu ribu. Iskrcaj plovila iz Zadarske županije čini 46,2% ukupnog iskrcaja ribolovne flote u RH, a najveći dio iskrcaja odvija se upravo u Gradu Zadru. Osnovni problem iskrcajnih mjesta u Gradu Zadru predstavlja nedovoljna duljina raspoložive obale za plovila dulja od 15 m, te iskrcaj ribe na mjestima koja ne udovoljavaju temeljnim higijensko- sanitarnim uvjetima. Iz tog razloga, Ribarska luka Gaženica provodi projekt uspostavljanja ukrcajno-iskrcajnih mjesta za ribarske brodove. S ciljem ostvarivanja partnerstva i strateškog razvoja ribarstva općenito, Grad Zadar je dio FLAG-a Plodovi more.

Slika 12: Ukupan iskrcaj ribe na području Grada Zadra, u kilogramima, u razdoblju 2015.-2019. godine

Iskrcajno mjesto -otoci	Iskrcaj ribe (2015.-2019.) u kg	Iskrcajno mjesto - Zadar	Iskrcaj ribe (2015.-2019.) u kg
Brgulje	8.419,50	Zadar - Adria	4.908.676
Ist - Kosirača	865,30	Zadar - Bregdetti	5.712,68
Iž - Bršanaj	765,50	Zadar - Foša	13.220,00
Olib	1.283,50	Zadar - Gaženica	2.986.431,89
Premuda - Krijal	1.274,90	Zadar – kod mosta	963.067,36
Silba - Porat	13.990,00		

Izvor: Uprava za ribarstvo, Ministarstvo poljoprivrede, 2020

2.1.4 Okolišni aspekt

Osobito vrijedna područja prirode s aspekta biološke, geološke i krajobrazne raznolikost zaštićuju se putem zaštićenih područja. Na području Grada Zadra nalazi se jedno zaštićeno područje – Spomenik parkovne arhitekture Perivoj Vladimira Nazora. U Prostornom planu uređenja Grada Zadra navedena su i područja osobitih bioloških i krajobraznih vrijednosti: krški ekološki sustavi, područja prekrivena autohtonom vegetacijom, more i podmorje te šume (Musapstan ...). Od sastavnica okoliša, jedan od glavnih ciljeva zaštite okoliša u Hrvatskoj predstavlja zaštita i poboljšanje kvalitete zraka. Na području Grada

Zadra mjerenja kvalitete zraka se vrše na lokaciji UPOV-Centar sa četiri mjerne postaje. Na dvije mjerne postaje mjeri se sumporovodik (H2S) i merkaptani dok se na dvije mjerne postaje mjere sumporovodik (H2S) i merkaptani te amonijak (NH3). Glavni izvor onečišćenja zraka na području Grada Zadra čini promet. Prema postojećem prometnom opterećenju, na području Grada Zadra se, prema izračunu emisije ispušnih plinova sukladno intenzitetu prometnog toka, godišnje oslobodi oko 280.000 tona/CO2. Navedena vrijednost prema EU ETS (EU Emission Trading System) generira godišnji trošak od preko 110.000.000,00 kn (Plan održive mobilnosti Grada Zadra, 2021).

Priobalno područje zona je koncentracije stanovništva Grada Zadra, na kojem se odvijaju i brojne druge djelatnosti, što dovodi do negativnih utjecaja na morski okoliš, ali i određenih opasnosti od iznenadnog onečišćenja mora i posljedično ugrožavanja morskih ekosustava. Ispitivanje kakvoće mora u Gradu Zadru provodi se svaki dan u vrijeme turističke sezone na 19 plažnih točaka. U 2020. g. na području Zadarske županije ukupno je analizirano 370 uzoraka, od kojih je 362 (97,8%) ocijenjeno kao more izvrsne kakvoće i 8 (2,2%) uzoraka kao more dobre kakvoće (Zavod za javno zdravstvo Zadar, 2020). Glavnu prijetnju kvaliteti mora na području Grada Zadra predstavlja pomorski promet, koji uzrokuje onečišćenja otpadom i otpadnim uljima, a izrazitu prijetnju također predstavlja neadekvatno izgrađen sustav otpadnih voda. Grad Zadar putem programa u službi zaštite okoliša potiče aktivnosti u svrhu unaprjeđenja okoliša, koji obuhvaćaju analize kakvoće mora i zraka, donacije udrugama koje provode projekte očuvanja okoliša te kapitalne projekte iz iste domene. Sredstva izdvojena za ovaj program u razdoblju 2016. - 2020. g. ponajviše su oscilirala zbog kapitalnih projekata.

Slika 13: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za programe u službi zaštite okoliša u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1033 – Programi u službi zaštite okoliša	779.450	349.461	289.067	807.303	1.013.647

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Od velike važnosti za stanje sastavnica okoliša je kvalitetno gospodarenje otpadom. Na području Grada Zadra gospodarenje otpadom je pod nadležnošću gradske tvrtke Eko d.o.o., dok odvoz otpada i vođenje brige o javnom okolišu obavlja gradska tvrtka Čistoća d.o.o. Otpad s području grada Zadra i većeg dijela Zadarske županije (22 JLS) odlaže se na zadarskom odlagalištu Diklo, međutim u

procesu je priprema dokumentacija za izgradnju Županijskog centara za gospodarenje otpadom koji će biti smješten na lokaciji Biljane Donje (Grad Zadar, 2017). U Županijskom centru za gospodarenje otpadom predviđena je mehaničko-biološka obrada miješanog komunalnog otpada što predstavlja najsigurniju alternativu postojećim odlagalištima. Nakon izgradnje CGO Biljane Donje, koje je predviđeno za kraj 2022. g., odlagalište Diklo je potrebno sanirati i zatvoriti u roku od jedne godine. Najveći dio od ukupne vrijednosti projekta, koja iznosi 486.217.920,80 kuna, financiran je iz Kohezijskog fonda i nacionalnog Fonda ZOEU s udjelom od 90 %, dok na lokalnoj razini Grad Zadar za izgradnju centra planira izdvojiti 13.126.119 kuna u 2021. g. te dodatnih 19.695.295 kuna u 2022. g.

Na području Grada Zadra evidentirane su 32 lokacije za ilegalno odvajanje otpada od kojih je 10 sanirano, pet djelomično sanirano, a 17 nesansirano. Prema podacima o količini prikupljenog otpada u razdoblju 2016.-2020. g. razvidno je smanjenje prikupljenog otpada na području Grada Zadra, što je u skladu s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Grada Zadra (2017). Najveća količina otpada odnosi se na miješani komunalni otpad, ukupno 88,7 %. U svrhu unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom, u 2019. g. provedena je ugradnja čipova na spremnike miješanog komunalnog otpada kako bi se naplata mogla vršiti prema broju pražnjenja spremnika, što će zaživjeti nakon postavljanja spremnika za reciklabilni i biorazgradivi otpad.

Tablica 22: Količina sakupljenog komunalnog otpada na području Grada Zadra, u tonama, u razdoblju 2016.-2020. godine

Godina	Ukupno sakupljeni komunalni otpad u sklopu javne usluge (tona)	Miješani komunalni otpad sakupljen u sklopu javne usluge (tona)
2016.	42.622,19	-
2017.	35.687,46	34.455,73
2018.	35.486,91	33.980,09
2019.	36.871,33	32.872,07
2020.	34.112,00	30.250,00

Izvor: Čistoća d.o.o., 2021.

Grad Zadar pristupio je nabavci spremnika za odvojeno prikupljanje otpada 2019. g. Dijelu kućanstava koja žive u stambenim zgradama tada je distribuirano 990 spremnika zapreme 1.100 litara za što je utrošeno 1.300.984 kuna, dok će još 19.300 spremnika biti distribuirano domaćinstvima u obiteljskim kućama. Na području Grada Zadra nalaze se tri reciklažna dvorišta koja su, u skladu s propisima, prostorno raspoređena na omogućavaju pristup građanima iz svih dijelova grada: RD Gaženica pokriva istok, RD Diklo zapad, a mobilno reciklažno

dvorište centralni dio grada. Od reciklabilnog otpada, prosječno se najviše prikupi papira.

Tablica 23: Količine odvojenih vrsti otpada iz komunalnog otpada na području Grada Zadra, u tonama, u razdoblju 2016.-2020. godine

Godina	Papir (tona)	Plastika (tona)	Staklo (tona)	Metal (tona)	Glomazni otpad (tona)	Tekstil (tona)	Biootpad (tona)
2016.	715,53	349,53	410,31	21,55	5.493,46	0,06	129,75
2017.	1.004,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	227,16
2018.	1.110,35	290,64	4,33	18,65	1.073,59	12,47	256,02
2019.	1.050,60	303,49	33,41	37,84	1.526,31	37,46	975,04
2020.	822,54	322,56	25,35	55,58	1.864,55	43,97	654,31

Izvor: Čistoća d.o.o., 2021.

U 2020. g. provodilo se nekoliko aktivnosti u svrhu smanjenja otpada. Kako bi se podigla razina svijesti građana o odgovornom gospodarenju otpadom, provodile su se edukativne aktivnosti kroz kampanju „Pogodi pravi koš“, a provedene su i akcije prikupljanja otpada u kojima je ukupno uklonjeno 3,785 tona smeća. Također, na otocima je započeta projektno-pripremna faza izgradnje mini-pretovarnih stanica. Sredstva koja je Grad Zadar izdvajao za program sanacije komunalnog otpada u 2019. i 2020. g. rasla su ponajviše zbog izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje.

Tablica 24: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program sanacije komunalnog otpada u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1034- Program sanacije komunalnog otpada	3.069.178	7.837.714	2.116.900	5.384.079	8.159.337

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

U kontekstu zaštite okoliša može se spomenuti i djelovanje vatrogasnih postrojbi kao najoperativnijih snaga Grada Zadra čija je temeljna uloga sprječavanje i gašenje požara radi zaštite života, imovine i okoliša. Grad Zadar izdvaja znatna sredstva za rad Javne vatrogasne postrojbe Grada Zadra te je u 2021. g. za redovnu djelatnost predviđeno 20.109.279 kuna. Također, u svrhu poticanja energetske učinkovitosti i smanjenja emisije stakleničkih plinova, Grad Zadar je u razdoblju od 2015. do 2021. sufinancirao ukupno 61 korisnika i 75 mjera energetske obnove u ukupnom iznosu sufinanciranja Grada Zadra 1.435.279,20 kn.

Potrebno je spomenuti i kako je u razdoblju 2016. - 2020. g. započeto s nekoliko velikih europskih projekata na području Grada Zadra s ciljem unaprjeđenja ekološke održivosti. Kroz projekat pod nazivom „Intensify“ (2018. - 2023.) radi se na aktivnostima koje imaju za cilj smanjenje CO2 prvenstveno kroz učenje, podizanje svijesti građana o štetnosti ugljikovog dioksida i ostalih plinova, a konačni proizvod predstavljat će strategija za smanjenje ugljika. Kroz projekt „NetWap“ (2018.-2019.) instalirana je mobilna kompostarna za biorazgradivi otpad na otoku Istu čime je omogućeno efikasnije gospodarenje otpadom, što predstavlja kvalitetno rješenje za udaljena i teže pristupačna područja kao što su otoci. Kroz projekt su isto tako na Istu postavljeni uređaji za prikupljanje mikroplastike.

2.1.5 Komunalni aspekt

Vodoopskrbnim sustavima na području Grada Zadra upravlja gradska tvrtka Vodovod d.o.o. Grad Zadar vodom se opskrbljuje s nekoliko izvorišta (Vodovod d.o.o., 2021):

- vodoopskrbni sustav Bokanjačko blato – koriste se bunari „Jezerce“ i „Bunari 4 i 5“ (udio oko 40%)
- vodoopskrbni sustav Regionalni vodovod sjeverne Dalmacije – koriste se izvorišta u području rijeke Zrmanje (udio oko 60%)
- lokalni vodozahvati – bunar „Boljkovac“ i izvorište „Oko“ (udio oko 2%).

Vodoopskrbni sustav Grada Zadra 2014. godine brojio je 41.769 priključaka (Grad Zadar, 2016b). Otoci se vodom opskrbljuju na dva načina: 1) u obliku kišnice pri čemu zbog loše i nedovoljne sanacije i održavanja mjesnih cisterni na otocima ta voda uglavnom nije ispravna za piće, 2) dopremanjem vode vodonosnicima pri

čemu su objekti održavani od strane komunalnog društva, a vodoopskrba se odvija u maksimalno kontroliranim uvjetima, pa je voda za ljudsku potrošnju na njima zdravstveno ispravna.

Gradska tvrtka Vodovod d.o.o. provodi stalna mjerenja kvalitete vode, a rezultati mjerenja se mogu pronaći na web stranicama Vodovoda (Vodovod d.o.o., 2021). Godišnje se pregleda više od 3000 uzoraka, a dosadašnji rezultati pokazuju da se radi o vodama visoke kvalitete zbog čega zahvaćene podzemne vode nije potrebno prerađivati, izuzev dezinfekcije klorom koja je potrebna za sve prirodne vode koje se koriste u kućanstvu (Vodovod d.o.o., 2021).

Sustavom odvodnje na području Grada Zadra upravlja tvrtka Odvodnja d.o.o. Sustav odvodnje grada Zadra se sastoji od uređaja za pročišćavanja otpadnih voda, 20 crpnih postaja, retencijskih bazena, kišnih preljeva, podmorskih ispusta i lokalnih cjevovoda spojenih na uređaje, te odvoza fekalija specijalnim vozilima. Sve otpadne vode Grada Zadra prikupljene u sustav odvodnje se, od 2009. g., potpuno pročišćene ispuštaju u more kontroliranim dugačkim podmorskim ispustima (1503 m - Borik i 2000 m - Centar). Sustavom odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 2020. godine obuhvaćeno je 78% građanstva Zadra, odnosno 61.054 korisnika, što je povećanje od 2 % u odnosu na 2016. godinu. Sustav odvodnje Grada Zadra podijeljen je na dva dijela: Sustav Centar koji obuhvaća 90 % sustava te sustav Borik koji obuhvaća 10 % sustava. Kapitalni projekt na području odvodnje koji se provodi u razdoblju 2019. – 2023. g. predstavlja poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Zadar-Petrčane. Projektom je predviđeno spajanje na sustav odvodnje naselja Kožno i Petrčane kod kojih do sad nije postojao sustav odvodnje, već je ispušt otpadnih voda odlazio u septičke jame. Završetkom projekta doći će do rekonstrukcije 40.485 m vodoopskrbnih cjevovoda te spajanja 2.723 novih kućnih priključaka.

Tablica 25: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program izgradnje komunalnih vodnih građevina u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1056: Program izgradnje komunalnih vodnih građevina	6.991.528	2.221.390	3.780.000	4.258.163	9.000.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

O održavanju javnih površina na području Grada Zadra, osobito zelenih, brigu vode Nasadi d.o.o., a u kontekstu komunalnog održavanja, u Gradu Zadru se provodi i niz komunalnih djelatnosti kojima se komunalna infrastruktura održava u stanju komunalne ispravnosti. Najznačajnija se sredstva u tom segmentu usmjeravaju na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete i energetski pregled javne rasvjete, održavanje javnih zelenih površina te održavanje čistoće javnih površina. Za održavanje komunalne infrastrukture na području Grada Zadra u 2021. g. predviđeno je 87.100.000 kuna. U 2021. g. Grad Zadar po prvi puta provodi participativno budžetiranje kroz inicijativu KVARTipo, odnosno građanima je omogućeno predlaganje malih komunalnih akcije za 2022. g., a samim time i sudjelovanje u gradskom planiranju. Za realizaciju odabranih prijedloga predviđeno je 4.000.000 kuna.

Tablica 26: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program komunalnog održavanja u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1052: Komunalno održavanje	45.159.741	50.707.811	49.000.000	47.656.147	42.925.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

2.1.6. Prometni aspekt

Grad Zadar karakterizira povoljna prometna povezanost s ostatkom zemlje koja se ostvaruje primarno putem autoceste A1 te državnih cesta D8, dok je za međunarodni promet u porastu važnost zadarske zračne luke. U regionalnom je prometu, uz cestovni, od značajne i neophodne važnosti pomorski promet.

Cestovni promet na razini Grada čini mreža prometnica ukupne duljine 301,4 kilometra. Četiri državne ceste (D8, D424, D502 i D407) povezuju grad s autocestom i okolnim područjem, a zajedno s županijskim i lokalnim cestama čine primarnu cestovnu mrežu. Na nerazvrstane ceste odnosi se najveći udio cesta na području Grada Zadra, njih 73,1 % te one imaju funkciju osiguravanja pristupa stambenim te ostalim objektima. Prometna mreža osobito je izgrađena u središnjem gradskom pojasu, dok je uslijed nenaseljenosti, cestovna mreža na otocima gotovo osam puta manja nego li na kopnenom dijelu.

Govoreći o volumenu prometa, najveće prometno opterećenje u Gradu prisutno je na glavnim prilazima naselju Zadru, odnosno državnim, županijskim cestama koje vode u njegovo središte. Na području samog gradskog središta zabilježeno je

značajno prometno opterećenje od 7.098 voz/dan na Obali kralja Tomislava. Prometno opterećenje u ljetnim mjesecima veće je za čak 70 %, što uzrokuje prometna zagušenja na velikom dijelu prometne mreže, osobito na području šireg gradskog središta.

Grad Zadar kontinuirano ulaže u razvoj cestovne infrastrukture, primarno lokalnih i nerazvrstanih cesta. Ulaganja iz proračuna su u tom segmentu rasla, a za 2021. g. planirano je izdvojiti 17.300.000 kuna.

Promet u mirovanju na području naselja Zadar čini 1.822 parkirnih mjesta pod naplatom, a još 160 parkirnih mjesta pod naplatom nalazi se u Petrčanima. Generalno gledajući, parkirališna mjesta su pod kapacitirana, čak i izvan ljetnih (turističkih) mjeseci s vršnim opterećenjem.

Slika 14: Mreža cestovnih prometnica na području Grada Zadra

Izvor: Geofabrik, 2021.

Tablica 27: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za izgradnju cesta na području Grada Zadra u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
KP1029-1: Izgradnja cesta	3.365.417	5.787.613	7.341.128	9.291.878	15.885.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Značajan udio prometnica (74 %) u Gradu Zadru nema nogostupe, što se nepovoljno odražava pješake te umanjuje njihovu sigurnost. Olakotna okolnost je što su prometnice bez nogostupa zastupljenije u stambenim područjima niskog prometnog opterećenja pa se na tim dijelovima stvaraju zone zajedničkog prometa pješaka, biciklista i motornih vozila bez prevelike opasnosti i ugrožavanja svih sudionika u prometu.

Biciklističku infrastrukturu čini 15-ak kilometara staza za bicikliste koje su slabo integrirane u ostatak pješačke infrastrukture, stoga je potrebno graditi dodatne staze s ciljem ostvarivanja veće sigurnosti u prometovanju biciklista. Unaprjeđenje biciklističke infrastrukture je poželjno i zbog postojanja sustava javnih bicikala, koji se sastoji od 16 klasičnih i osam električnih bicikala. Područjem Grada prolazi i Euro Velo 8 Mediteranska ruta koja se u Hrvatskoj proteže od Istre do Dubrovnika, kao i šest sportsko rekreacijskih staza za bicikliste, što predstavlja potencijal za Grad Zadar u obliku razvoja cikloturizma.

Parkirališnu strukturu za bicikle čini 40-ak javnih nosača za bicikle, a pretežito se radi o tzv. „spiralama“. Isto upućuje na potrebu nadogradnje ovakvog oblika infrastrukture u svrhu unaprjeđenja biciklističkog prometa, a posljedično i rasterećenja Grada od motoriziranog prometa. Uz sustav javnih bicikala, na području Grada od 2019. postoji i sustav električnih romobila kao alternativni oblik individualne mobilnosti, čiji je promet i popularnost u kontinuiranom porastu.

Lokalni sustav javnog prijevoza na području Grada Zadra temelji se na autobusnom prijevozu te prijevozu morem. Autobusni prijevoz predstavlja najrasprostranjeniji oblik prijevoza i sastoji se od 11 gradskih te 22 prigradske linije, od čega se pet linija odnosi na otočni prijevoz. Djelatnost javnog gradskog prijevoza na području Grada Zadra u nadležnosti je tvrtke „Liburnija d.o.o.“, čija je autobusna flota prosječne starosti 10-ak godina. Međužupanijski promet ostvaruje se putem 20-ak linija, a u sferi internacionalnog prometa, Zadar je autobusnim linijama povezan s 11 zemalja u Europi. Grad Zadar kao većinski vlasnik društva Liburnija d.o.o. financijski pomaže rad društva, a u 2021. g. je za njezin rad planirano izdvojiti 7.920.142 kuna.

Tablica 28: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za subvenciju Trgovačkog društva Liburnija, u razdoblju 2016.-2020. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Subvencija „TD Liburnija“ d.o.o.	5.900.000	5.750.000	5.799.000	6.700.000	8.016.058

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Pomorski putnički promet odvija se putem 14 pomorskih linija, koje se na području FUP-a Zadar dijele na: pet trajektnih, tri brodske i šest brzobrodskih. Pomorski promet izuzetno je bitan za povezivanje zadarskog područja s otocima. Zadar je također i važna tranzitna luka, s godišnjim prometom od preko 2,3 milijuna putnika te preko 400.000 vozila. Zadarska luka prosječno broji oko 350 polazaka tjedno. Pomorski se promet, nakon izmještanja prometa s Poluotoka, većinski odvija preko luke Gaženice (cca. 70 % prometa).

Tablica 29: Ostvareni promet na domaćim linijama Luke Zadar, u razdoblju 2016.-2020. godine

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Putnici	2.156.480	2.238.312	2.348.950	2.354.127	2.390.575	1.723.512
Vozila	360.474	397.618	429.321	457.117	484.690	415.429

Izvor: Lučka uprava Zadar, 2021. godina

Grad Zadar je u razdoblju 2016. – 2020. g. provodio i sudjelovao na većem broju projekata s ciljem unaprjeđenja prometnog sustava. Od strateških projekata izdvaja se „Izrada prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija“ (2018. - 2019.) čija je svrha omogućavanje učinkovitog i održivog prometnog razvoja regije u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima, a ujedno predstavlja temeljni dokument dugoročnog razvoja prometa na spomenutom području. Grad je također sudjelovao na projektu „LOCATIONS“ (2016. - 2019.) kojim je potaknuta izrada nisko-ugljičnog plana mobilnosti, a temom razrada održivih planova urbane mobilnosti (SUMP) u različitim lokalnim područjima diljem Europe bavio se i projekt „CityMobilNet“ (2015. - 2018.). Optimiziranje gradskog prometa kroz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš bile

su teme projekata „OptiTrans“ (2017. - 2021.), u sklopu kojeg su provedene aktivnosti smanjenja razine ugljika u prometu, te projekta „eGuts“ (2017. - 2019.) kroz koji se doprinosilo smanjenju uporabe vozila na benzinski pogon u gradu i razvoj mreže punionica za električni pogon.

Od preostalih projekata mogu se izdvojiti „Park4SUMP“ (2018 - 2022) koji ima za cilj povećati prihvaćanje kvalitetnog upravljanja parkiranjem i njegovu integraciju u Planove održive urbane mobilnosti.

2.1.6 Upravljački aspekt

Govoreći o digitaliziranim uslugama Grada Zadra, od prosinca 2019. uveden je sustav eZadrani, integriran u sustav eGrađani. Osmišljen je s ciljem bržeg i jednostavnijeg korištenja usluga Grada Zadra, ali i trgovačkih društava i ustanova kojima je Grad Zadar odnosno osnivač. Do kraja 2020. godine javno je bila dostupna jedna eUsluga: Uvid u e-predmete (uz mogućnost preuzimanja dokumenata dostavljenih od pružatelja usluge), a od 2021. godine javno su dostupne još četiri eUsluge: Uvid u financijsku karticu Grada Zadra, Promjena obveznika komunalne naknade Grada Zadra, Prijava za učeničke i studentske stipendije Grada Zadra, Participativno budžetiranje. Kroz sustav eZadrani, planirano je do kraja 2021. g. učiniti javno dostupnima još šest usluga: Novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta, Pomoć za podmirenje troškova boravka djece u predškolskim ustanovama, Pomoć za podmirenje troškova stanovanja, Zahtjev za odobrenje produženja radnog vremena ugostiteljskog Objekta, Zahtjev za odobrenje održavanja javnog skupa ili manifestacije i korištenja javne površine Zahtjev za izdavanje odobrenje za ulazak u pješačku zonu. Unaprjeđenje digitalnih usluga u razdoblju 2016.-2020. na području Grada Zadra uvelike je posljedica ulaganja u informatizaciju Gradske uprave.

Tablica 30: Sredstva izdvojena iz gradskog proračuna za program informatizacije Gradske uprave u razdoblju 2016.-2020. godine

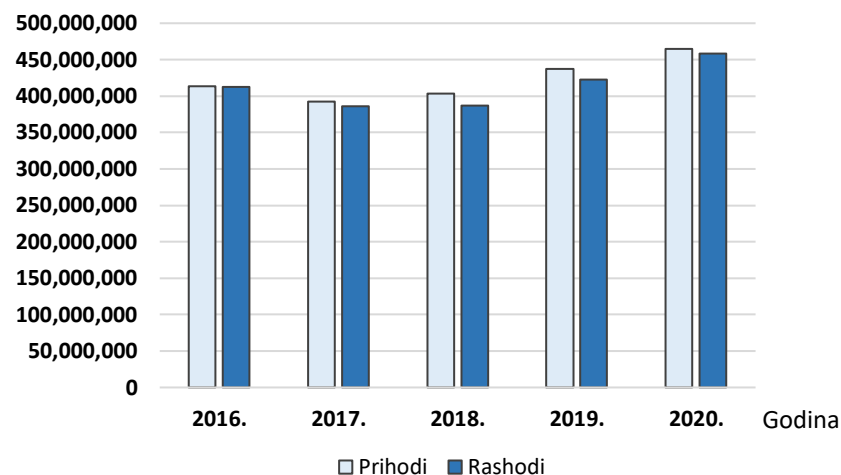
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Program 1049 – informatizacija Gradske uprave	1.567.000	1.466.588	1.674.500	1.698.018	2.204.000

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

2.1.7 Analiza proračuna

Proračun Grada Zadra, sukladno zakonskim odredbama, pokazuje sve prihode i primitke te sve rashode i izdatke na razini grada, odnosno sve redovite i planirane aktivnosti gradske uprave za određenu godinu, izvore financiranja i precizne iznose troškova različitih projekata, investicija i redovitih aktivnosti.

Promatrajući razdoblje 2016. – 2020. g., zamjetno je da je Grad Zadar u 2017. g. i 2018. g. ostvario smanjenje prihoda i rashoda naspram 2016. g., da bi prihodi i rashodi u 2019. i 2020. g. ponovno rasli. Višak proračunskih prihoda konstantan je u čitavom razdoblju, a najveći suficit zabilježen je 2018. g. kada je iznosio 14.250.615 kuna.

Slika 15: Godišnji obračuni proračuna u razdoblju 2016.-2020. godine

Izvor: Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zadra, 2017-2021

Što se tuče strukture gradskog proračuna, prihodi od poslovanja čine 91,5 % svih prihoda. Najvažniji pojedinačni izvor prihoda s udjelom od 42 % u poslovnim приходima, predstavljaju porezni prihodi, koje u najvećoj mjeri sačinjavaju porez i prizrez na dohodak. Slijede ih prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada sa 21,7 % udjela u poslovnim приходima. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna čine 21%, a prihodi od imovine 11% udjela u poslovnim приходima. U ovu vrstu prihoda spadaju prihodi od financijske imovine te prihodi od nefinancijske imovine.

Strukturno u ukupnim rashodima i izdancima u 2020. godini najveći je udjel rashoda poslovanja sa 53,1%, uz dominirajuću zastupljenost materijalnih rashoda, poglavito rashoda za usluge, od čega najznačajnije troškove čine usluge tekućeg i investicijskog održavanja te rashoda za zaposlene svih korisnika proračuna (bruto plaće). Rashodi poslovanja još obuhvaćaju financijske rashode (rashod za kamate po izdanim obveznicama i kamate po primljenim kreditima), subvencije (subvencije trgovačkim društvima unutar javnog sektora, poljoprivrednicima i obrtnicima), pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna.

Prema funkcionalnoj klasifikaciji proračunskih rashoda, u 2020. g. s udjelom od 31% odnosno 94.6 milijuna kuna u 2020. g. prednjače usluge unaprjeđenja stanovanja zajednice, drugo rangirane su opće javne usluge s udjelom od 17% odnosno 53 milijuna kuna, a na trećem mjestu su rekreacija, kultura i religija s udjelom od 15% i izdvojenih 48 milijuna kuna.

2.2 SWOT analiza

RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
SNAGE	SLABOSTI
<p>DRUŠTVENI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - postojanje visokog obrazovanja na području grada - postojanje dodatnih programa u vrtićima i školama - porast broja upisane djece u predškolske i osnovnoškolske programe - razvijen sustav stipendiranja učenika i studenata - veliki broj aktivnih sportskih udruženja - razvijena mreža udruga i institucija u području socijalne skrbi - uspostava Centra za pružanje usluga u zajednici Mocire - revitalizacija objekata nepokretne kulturne baštine u kulturno-povijesnoj jezgri - visoka razinu povlačenja EU fondova putem kojih je realiziran znatan broj projekata unaprjeđenje društvene infrastrukture <p>GOSPODARSKI ASPEKT</p>	<p>DRUŠTVENI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - porast udjela starog stanovništva, osobito na otocima - razlike u uvjetima življenja stanovništva u urbanim i ruralnim/otočnim područjima - smanjenje broja stanovnika na otocima - nedovoljni i nedostatni kapaciteti odgojno-obrazovnih ustanova - koncentriranost objekata društvene i kulturne infrastrukture u uporabi u naselju Zadar - nedovoljno razvijena mreža OCD i njezino uključivanje u razvoj zajednicom - degradacija kulturne i prirodne baštine pod pritiskom povećanog broja turista <p>GOSPODARSKI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - visoki udio sezonske zapošljivosti

<ul style="list-style-type: none"> - iznadprosječni indeks razvijenosti u okvirima RH - porast broja poduzetnika i porast poduzetničkih prihoda - tradicija prerađivačke industrije - trend rasta broja dolazaka i noćenja turista - povećanje broja dolazaka i noćenja izvan sezone - tradicija obrtništva - razvijenost sektora ribarstva - porast raspoloživih objekata poduzetničke infrastrukture (coworking prostori, poduzetnički inkubator) <p>OKOLIŠNI, KOMUNALNI I PROMETNI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - povoljno stanje prirodnih sastavnica okoliša, osobito na otočnom dijelu grada - uspostavljen sustav za monitoring voda i kakvoće mora te zraka - postojanje strateškog okvira za gospodarenje otpadom i studija zaštite okoliša - postojanje sustava prikupljanja reciklabilnog otpada - visoka kvaliteta pitke vode - povoljna prometna povezanost grada Zadra s ostatkom zemlje i inozemstvom - razvoj luke Gaženica - postojanje Plana održive urbane mobilnosti Grada Zadra - razvijen sustav praćenja i gospodarenja energijom u javnim zgradama 	<ul style="list-style-type: none"> - neusklađenost tržišta rada s potrebama gospodarstva - nedovoljno razvijeni sektori s proizvodima više dodane vrijednosti - dugotrajnost stavljanja u funkciju gospodarske zone Crno - nedostatak hotelskog smještaja - slabo udruživanje u unaprjeđenju turističke ponude - relativno loš sustav informiranja turista u destinaciji - postojanje neprijavljenih smještajnih kapaciteta na području Grada i neregistriranih turističkih dolazaka - neusklađenost dimenzija kapaciteta flote s kapacitetom namjenski uređene obale u sektoru ribarstva <p>OKOLIŠNI, KOMUNALNI I PROMETNI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedovoljno pitke vode na otocima - postojanje divljih odlagališta i ograničeni kapaciteti aktivnih odlagališta otpada - postojeći načini zbrinjavanja otpadnih voda u dijelovima grada (septičke jame kao prijetnja za okoliš) - veliki gubici vode u vodoopskrbnom sustavu - preopterećenost i zagušenost prometnog sustava i prometa u mirovanju posebno u ljetnim mjesecima - onečišćenja zraka uzrokovano prvenstveno prometom - neadekvatna infrastruktura za biciklistički i pješački promet - nedovoljna međupovezanost otoka i otoka s kopnom - neadekvatan broj parkirnih mjesta - nepostojanje adekvatnih intermodalnih točaka i kompatibilne mreže javnog prijevoza - visoka razina buke, posebno u ljetnim mjesecima
PRILIKE	PRIJETNJE
DRUŠTVENI ASPEKT	DRUŠTVENI ASPEKT

<ul style="list-style-type: none"> - atraktivnost grada Zadra kao lokacije za ugodan život, s ugodnom klimom i visokom razinom dostupnosti društvene infrastrukture - valorizacija iznimno bogate riznice materijalne i nematerijalne kulturne baštine - kvalitetna sportska infrastruktura za razvoj sportskih događanja namijenjenih lokalnom stanovništvu i turistima - unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava te sustava za cjeloživotno učenje i prekvalifikaciju - unaprjeđenje sustava skrbi za starije i nemoćne - unaprjeđenje kapaciteta i kvalitete smještaja i pomoći starijim osobama - razvoj socijalnog poduzetništva kao novog modela partnerstva - unaprjeđenje i prilagodba infrastrukture i programa ranjivim skupinama zajednice - predstavljanje grada Zadra kao grada kulture temeljem zaštite UNESCO-a - mogućnost korištenja EU fondova za financiranje projekata koji doprinose društvenom razvoju grada - razvoj dostupnosti usluga zdravstvene i socijalne skrbi na otocima - mogućnost digitalizacije ustanova u kulturi te ostalih društvenih ustanova te procesa u pružanju usluga <p>GOSPODARSKI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitetna poduzetnička infrastruktura kao podloga za poticanje poduzetničkog rasta - razvoj kreativnih industrija i IT sektora - razvoj i umrežavanje IT zajednice (digitalni nomadi) - mogućnost povećanja ulaganja u istraživanje i razvoj te istraživačku infrastrukturu (STEM, IT i dr.) - poticanje digitalizacije i korištenja otvorenih podataka u javnom i privatnom sektoru - dobra prometna infrastruktura (blizina autoceste, potencijali zračne luke i luke Gaženica) kao podloga za unaprjeđenje gospodarske i turističke aktivnosti - razvoj i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma - smanjenje sezonskih oscilacija u turizmu - mogućnost boljeg povezivanja turizma sa drugim sektorima 	<ul style="list-style-type: none"> - smanjenje dostupnosti stambenog fonda u slučaju prevelike turistifikacije prostora - trend iseljavanja stanovništva Hrvatske u EU zemlje - trend starenja stanovništva - pritisak migranata na prostor RH - klimatske promjene koje utječu na zdravlje i kvalitetu života i stanovništva - pandemijski učinci na stanovništvo - prirodne katastrofe (poplave, požari, potresi, suše i dr.) <p>GOSPODARSKI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - snažna ovisnost gospodarstva o turizmu i turističkim kretanjima - ovisnost o turizmu i utjecaju vanjskih faktora - pandemijski učinci na gospodarstvo - očekivani dug oporavak tržišta cruising turizma - nedostatak željezničke povezanosti - promjene politike odabira određita zrakoplovnih kompanija - spore reforme na višim razinama koje negativno utječu na poslovno i investicijsko okruženje - negativni trendovi u sektoru obrtništva na nacionalnoj razini - složena zakonska regulativa i dugotrajni postupci za realizaciju kapitalnih ulaganja - otežan gospodarski oporavak otočnih i ruralnih područja uvjetovan depopulacijom stanovništva - klimatske i ekološke promjene prijetnja cjelokupnom gospodarstvu <p>OKOLIŠNI, KOMUNALNI I PROMETNI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - pritisci na vodu kao resurs posebno u sezonskim mjesecima i otočnim zajednicama - kontinuirani porast baze onečišćivača kao potencijalnih opasnosti na okoliš - naseljavanje invazivnih vrsta, posebice morskih - prenesene balastnim vodama ili uslijed migracija - klimatske i ekološke promjene, prirodne katastrofe 	<ul style="list-style-type: none"> - razvijen sustav poticaja poljoprivrednika i poduzetnika kao podloga za njihov rast i razvoj - novi trendovi u industriji zdrave hrane i porast značaja kratkog lanca opskrbe lokalnim proizvodima - postojanje programa i mjera za poticanje poduzetništva, kreditiranje, subvencija - zelena tranzicija te dekarbonizacija gospodarstva - mogućnost korištenja EU fondova za financiranje projekata koji doprinose gospodarskom razvoju grada <p>OKOLIŠNI, KOMUNALNI I PROMETNI ASPEKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom nakon izgradnje CGO Biljane Donje - mogućnosti izgradnje desalinizatora i projekata male komunalne infrastrukture koji mogu olakšati rad i život na otocima - unaprjeđenje sustava prikupljanja otpada kroz implementaciju 3R koncepta - rekonstrukcija zastarjele vodovodne infrastrukture - mogućnost implementacije novih rješenja i tehnologija s ciljem smanjenja utjecaja na okoliš - provođenje restriktivnih mjera održive parkirne politike čime bi se smanjio broj parkirnih mjesta na području Poluotoka - visoki potencijal korištenja obnovljivih izvora energije zbog postojećih prirodnih resursa - relativno očuvan okoliš (zrak, more, tlo u odnosu na gradove EU) - relativno bogat fond flore i faune u moru - reljef pogodan za unaprjeđenje biciklističkog i pješačkog prometa - mogućnost minimiziranja učinaka trenda smanjenja zelenih površina u urbanim područjima - trend prelaska na kružno gospodarstvo zemalja EU - nove tehnologije, digitalizacija i inovativna rješenja u sustavu upravljanja komunalnom infrastrukturom - povećanje svijesti stanovnika o važnosti zaštite okoliša i prirode te brige za životinje 	<ul style="list-style-type: none"> - onemogućeno ili otežano financiranje i visoki trošak investicije u energetske obnovu objekata sa statusom zaštićene kulturne baštine
---	--	--	--

2.3 Identifikacija ključnih izazova i potreba za naredni mandat

Razvojne prilike u sektoru društva predstavljaju pozitivni demografski procesi primarno potaknuti imigracijom. Povoljna je i poticajna pojava povećanog broja djece i mladih u školama, što daje podlogu za budući društveni i gospodarski razvoj. Postojeće stanje društvene infrastrukture poticajno je u segmentu privlačenja novog stanovništva, a daljnji razvoj i unaprjeđenje društvene, sportsko-rekreacijske i kulturne infrastrukture te modernizacija ustanova za obrazovanje potencijal su za područje Grada Zadra jer se ulaganjem u te usluge dodatno povećava kvaliteta života. Kao društveni razvojni izazov izdvaja se primarno proces starenja stanovništva koji se nepovoljno odražava na sve demografske sastavnice. Pritom osobito nepovoljnu pojavu predstavlja starenje otočnog stanovništva, za koje je pružanje potrebne skrbi otežano uslijed prirodne izoliranosti i slabije dostupnosti otočne skupine, kao i slabije dostupnosti usluga na njima. Razvojne potrebe koje proizlaze iz navedenog zahtijevaju adekvatnu prilagodbu i unaprjeđenje kako postojeće infrastrukture te usluga za pomoć i smještaj starijih osoba, tako i razvoj nove infrastrukture te razvoj usluga u sektoru zdravstvene skrbi. Važnu kariku društvenog razvoja predstavlja obrazovanje, u čijem razvoju osobit izazov predstavlja usklađivanje odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva. U tom je pravcu potrebno raditi na ostvarivanju jednake kvalitete sustava u svim njegovim područjima kao i tome da odgojno-obrazovna infrastruktura zadovoljava suvremene obrazovne potrebe i standarde. Također, potrebu za novim znanjima i vještinama koje na taj način mogu omogućiti veću razinu zaposlenosti može osigurati daljnji razvoj programa prekvalifikacije, doškoloovanja i osposobljavanja. U segmentu kulture, razvojna prilika se ogleda u bogatstvu i iznimnoj vrijednosti kulturne baštine koja se uz adekvatnu razinu zaštite te primjene digitalnih alata interpretacije može kvalitetno implementirati u elemente edukacije te razvoj kulturnog turizma. Potencijal za područje Grada Zadra leži i u unaprjeđenju civilnog sektora, koji se zahvaljujući postojanju niza institucija u javnom sektoru može snažnije povezati s njihovim radom i na taj način doprinijeti razvoju društva u cjelini.

U sektoru gospodarstva ističe se potencijal Zadra kao konkurentnog regionalnog središta s razvijenim spektrom ekonomskih aktivnosti, kao i njegova turistička prepoznatljivost na regionalnom, nacionalnom i međunarodnom turističkom tržištu. Pozitivni trendovi u poduzetništvu te unaprjeđenje potporne infrastrukture zabilježeno posljednjih godina također stvaraju povoljnu gospodarsku sliku o Gradu koji se mogu iskoristiti u privlačenju daljnjih investicija, razvoju kreativnih industrija i IT sektora pa i privlačenju tzv. digitalnih nomada. U

tom aspektu priliku predstavlja i poticanje digitalizacije te korištenja otvorenih podataka, kao i mogućnost povećanja ulaganja u istraživanje i razvoj te istraživačku infrastrukturu. Potrebe za tranzicijom i revitalizacijom u sektoru industrije moguće je provesti smanjujući negativan utjecaj na okoliš, primjenom zelenih rješenja te principa dekarbonizacije gospodarstva. S druge strane, najistaknutija razvojna potreba vezana uz gospodarstvo je prevelika uloga turizma u gospodarskoj strukturi Grada. Turizam se u pandemiji pokazao kao nepouzdana djelatnost, odnosno djelatnost ranjiva na vanjske učinke, stoga je nužno usporedno s turizmom nastaviti razvijati i ostale djelatnosti. Sezonalnost turizma i s njom povezana sezonalnost zaposlenosti također predstavlja izazov koji se nastoji, a može i u još većoj mjeri, ublažiti diversifikacijom turističke ponude. Prilika za Grad u tom je segmentu razvoj turizma tijekom čitave godine uslijed brojnih atraktivnih sadržaja na njegovu području i povoljne prometne povezanosti, a turistička ponuda se može dodatno unaprijediti daljnjim razvojem manifestacija. Gospodarski izazov predstavlja neravnomjeran gospodarski razvoj na području Grada Zadra, osobito zaleđa i otoka čiji su turistički resursi slabije vrednovani te je stoga nužno poticati veću gospodarsku valorizaciju postojećih lokalnih resursa s ciljem snažnijeg uključivanja u gospodarske tokove.

U sektoru okoliša i infrastrukture kao važni razvojni potencijali mogu se izdvojiti brojni projekti kojima se planira urediti komunalna, prometna i okolišna infrastruktura, od kojih je dio već proveden dok su neki tek planirani. Posebno vrijedni projekti vezani su uz uređenje sustava odvodnje koji će, osim komunalnih poboljšanja doprinijeti i boljem stanju okoliša. Isto vrijedi i za sustav gospodarenja otpadom, čiji će se puni potencijal moći ostvariti nakon izgradnje planiranog regionalnog centra za gospodarenje otpadom, kao i cjelovite primjene modela 3R (smanjiti, ponovo iskoristiti, reciklirati). Kružno gospodarenje je moguće ostvariti i u drugim prostornim segmentima. Primjerice, potencijal u području energetike i povećanja energetske učinkovitosti ogleda se u potencijalu korištenja obnovljivih izvora energije zbog postojećih prirodnih resursa. Prometnu infrastrukturu potrebno je kvalitetnije razviti kako bi se smanjila zagušenja u prometu za vrijeme turističke sezone, smanjio njegov negativan utjecaj na sastavnice okoliša i osigurali sigurnost za prometna efikasnost za sve skupine sudionika u prometu. U tu je svrhu osobito važno nastaviti unaprjeđivati biciklističku i pješačku infrastrukturu. Izazov na koji je potrebno usmjeriti dodatnu pažnju je pritisak turizma na prostor i infrastrukturu u vrijeme ljetnih mjeseci, osobito kako se ne bi degradirala kvaliteta života lokalnog stanovništva. S tim je ciljem važno da Grad Zadar nastavi razvijati parkirnu politiku u gradu Zadru na način da se destimulira korištenje osobnih automobila za svakodnevna putovanja u središte grada te na ostala područja visoke atrakcije. U stvaranju kvalitetnije podloge za razvoj šireg

spektra djelatnosti, osobito je važan kontinuirani razvoj telekomunikacijske mreže, s naglaskom na brzi Internet.

U sektoru upravljanja razvojem kao razvojni potencijal ističe se veliki broj razvojnih dionika u javnom i civilnom sektoru, čijom se participacijom u razvoju može povećati kvaliteta razvojnih ideja i projekata te olakšati njihova provedba i popularizacija pred građanima. Razvojni potencijal čine i brojne mogućnosti korištenja sredstava iz nacionalnih i europskih fondova za provođenje različitih aktivnosti i projekata. Kako bi u razvoju ravnopravno mogli sudjelovati svi zainteresirani građani, potrebno je povećati kapacitete djelatnika javne uprave da mogu na što kvalitetniji način surađivati s razvojnim dionicima i građanima u provođenju razvojne politike Grada. S navedenim je u vrlo uskoj vezi i razvoj digitalne komponente upravljanja, kako bi se omogućilo efikasnije pružanje usluga građanima, ali i učinkovitije upravljanje.

3. STRATEŠKI OKVIR

3.1 Prioriteti djelovanja

Strateško planiranje i razvoj Grada Zadra u razdoblju 2021.-2025. temeljit će se na postavljenom strateškom okviru koji je definiran kroz sedam prioriteta unutar kojih su razrađene mjere i aktivnosti kako bi se prioriteti ispunili. Svi prioriteti, mjere i aktivnosti usklađeni su s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. g. Otoci u sastavu Grada Zadra (Olib, Silba, Premuda, Škarda, Ist, Molat, Iž i Rava, odnosno naselja Brgulje, Ist, Mali Iž, Molat, Olib, Premuda, Rava, Silba, Veli Iž i Zapuntel) su područja s razvojnim posebnostima kojima je Zakonom o otocima određen poseban planski i programski pristup, stoga su prioriteti, mjere i aktivnosti unutar provedbenog programa usklađeni s razvojnim prioritetima otočnog razvoja.

Prioriteti djelovanja definirani ovim provedbenim programom su:

1. Inovativno i integralno gospodarstvo
2. Revitalizacija otoka i razvoj lokalnog lanca vrijednosti
3. Uključiv Grad
4. Grad kulture i vitalnosti
5. Poticanje digitalizacije
6. Zeleni urbani razvoj
7. Pametna mobilnost i unaprjeđenje prometne povezanosti

Prioritet 1. Inovativno i integralno gospodarstvo

Nositelja ukupnog razvoja Grada Zadra predstavlja konkurentno gospodarstvo. Valorizacija i unaprjeđenje različitih sektorskih elemenata, poput industrije, niša visoke dodane vrijednosti, turizma, poslovnih i stručnih usluga, kreativne industrije preduvjeti su za daljnji, dinamičniji razvoj i stabilnost polifunkcionalnog gospodarstva.

Naglašena važnost turizma u recentnom je razdoblju pokazala svoju ranjivost na vanjske uvjete i time dodatno istaknula potrebu za osnaživanjem djelatnosti iz svih

sektora. S obzirom na gospodarski potencijal Grada Zadra, prvenstveno je potrebno raditi na ulaganju u potrebnu infrastrukturu kako bi se unaprijedila privlačnost poslovnog okruženja, raditi na mjerama poticanja izvoza i investicija, integraciji gospodarskih sektora i međusobnoj suradnji te poticanju dekarbonizacije gospodarstva uvođenjem naprednih i zelenih tehnoloških rješenja.

Za razvoj poduzetništva također je važno potencirati do sad pojedinačno nedovoljno korištena sredstava iz različitih izvora, primarno Europskih fondova, koji mogu doprinijeti unaprjeđenju poduzetničkih vještina, stupnju informatiziranosti i znanja.

Za daljnji razvoj turističke ponude potrebno je dodatno diversificirati i razvijati selektivne oblike turizma kako bi se ublažio efekt sezonalnosti, a ujedno i profilirati kulturno bogatstvo Grada kao njegovog posebnog atraktora.

Prioritet 2. Revitalizacija otoka i razvoj lokalnog lanca vrijednosti

Demografski i gospodarski razvoj zadarskih otoka svojim obilježjima odudara od ukupnog razvoja Grada. Specifičnost otočnog prostora, života i rada zahtijevaju osobitu pažnju i usmjeravanje, dok otoci ujedno predstavljaju vrijedan resurs za Grad Zadar zbog bogatstva očuvane prirode, tradicije i autohtonosti.

Razvojni izazov svakako predstavlja društveni život otoka, koji je potrebno unaprjeđivati i promicati kako bi se zadržalo lokalno stanovništvo. Velik dio površine otoka i ruralne okolice Grada Zadra čine poljoprivredna područja, od kojih znatan dio stoji neobrađen.

Takvo stanje u skladu je s trendovima na nacionalnoj razini, gdje pada značaj poljoprivrede kao djelatnosti, ali i samih obilježja prostora na kojem se proizvodnja odvija, a koje je obilježeno općom stagnacijom.

Potencijal razvoja poljoprivrede ipak se ogleda u neposrednoj blizini grada, kao konzumenta proizvoda i mjesta njihova plasmana.

Potencijal ribarstva također, osim u dugačkoj tradiciji, ima uporište u visokoj dodanoj vrijednosti ribarskih proizvoda, kao i gradskoj blizini kao logističkom središtu prerade i daljnje distribucije.

Prioritet 3. Uključiv Grad

Dok je nositelj razvoja Grada gospodarstvo, njegov temelj predstavlja stanovništvo kao element prema čijem interesu sveukupni razvoj Grada treba biti usmjeren. Od osobitog značaja za stanovništvo i njegovo svakodnevno funkcioniranje pri tom su kvalitetne društvene usluge te njihova dostupnost.

Analiza stanja pokazala je kako područje Grada Zadra ima zadovoljavajuću razinu kapaciteta i infrastrukture za predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje. Međutim, potrebno je nastaviti ulagati u iste zbog rastućeg interesa za predškolskim programom, kao i kontinuiranog porasta broja učenika u školama. Također je potrebno promicati povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva. Postojeće standarde u sustavu socijalne skrbi, kojima se udovoljava ostvarivanje osnovnih potreba pojedinca, potrebno je zadržati te nastaviti razvijati sukladno potrebama zajednice i društva. Isto vrijedi i za sustav zdravstva, koji svojom razinom odgovara potrebama stanovništva, dok je postojeći prostor za unaprjeđenje potrebno regulirati primarno s nacionalne razine.

U segmentu budućeg društvenog razvoja, jedan od temelja razvitka predstavlja kvalitetna obiteljska te politika usmjerena na mlade, dok preduvjet u segmentu razvoja gospodarstva i učinkovitijeg upravljanja ljudskim potencijalima s lokalnog područja predstavlja unaprjeđenje obrazovnog sustava na svim razinama.

Prioritet 4. Grad kulture i vitalnosti

Područje Grada Zadra bogato je elementima kulturne baštine koji imaju iznimnu vrijednost; društvenu, estetsku, ekološku i gospodarsku. Specifična kulturna vrijednost Grada prepoznata je i u svjetskim okvirima što potvrđuje odnedavna zaštita gradskih bedema UNESCO-ovom zaštitom.

Kulturnu baštinu stoga treba osobito njegovati i čuvati te je prioritet 4. uvelike usmjeren upravo na tu potrebu. Na području Grada također djeluje niz kulturnih

ustanova sa zadovoljavajućom razinom usluge, koje se uvođenjem inovacija i digitalizacijom mogu valorizirati na nove načine.

Zadar je i Grad s razvijenom sportskom infrastrukturom, vitalnom zajednicom i brojnim aktivnostima i sadržajima koji su sportašima potrebni, stoga je važno nastaviti promovirati i poticati zdrave navike svih njegovih stanovnika.

Prioritet 5. Poticanje digitalizacije

Za adekvatno upravljanje gradskim resursima, nužno je kvalitetno upravljanje koje se temelji na digitalnim javnim uslugama, suradnji javnog, privatnog i civilnog sektora te kompetentnoj javnoj upravi. Potrebno je stoga unaprjeđivati sustav upravljanja, kako osuvremenjivanjem i modernizacijom sustava upravljanja kroz digitalizaciju, tako i dodatnim edukacijama kadra upravljanja, kao osnaživanjem civilnog sektora kao partnera u razvoju.

Prioritet 6. Zeleni urbani razvoj

Komunalna te druga „urbana“ infrastruktura stvara osnovu za kvalitetan život i rad na nekom području. Stoga je nužno ulagati u njezin razvoj, poštujući pri tome načela održivog razvoja te vodeći brigu o ujednačenom razvoju na razini cijeloga Grada.

Analizom je utvrđeno kako naselje Zadar ima adekvatnu razinu infrastrukturne opremljenosti, dok se udaljavanjem od središta prema rubovima Grada ta razina smanjuje.

Potrebno je stoga unaprjeđivati sustav vodovoda, odvodnje, sustav gospodarenja otpadom s naglaskom na razvoj sustava recikliranja otpada te elektroenergetsku mrežu.

U svrhu očuvanja okoliša, također je potrebno očuvati i zadržati postojeći stupanj zelenila te biološke raznolikosti na području čitavog Grada.

Prioritet 7. Pametna mobilnost i unaprjeđenje prometne povezanosti

Razvijena prometna infrastruktura izrazito je važna kako bi omogućila kvalitetno kretanje i promet. Postojeća dobra prometna povezanost Zadra, kao i povoljan položaj Grada prilika su za njegov budući razvoj.

Ono što predstavlja izazov je regulacija lokalnog prometa i prometne mreže, koji je nedovoljno integriran te uvelike zagušen u ljetnim mjesecima.

Napredak se može ostvariti i u segmentu biciklističkog te pješačkog prometa za koji je utvrđen manjak adekvatne infrastrukture te sigurnosti u prometu.

Unutar mjera i aktivnosti u okviru prioriteta šest stoga su okupljene aktivnosti za unaprjeđenje prometnog sustava na području Grada.

3.2 Mjere provedbenog programa

Mjere i aktivnosti unutar prioriteta **P1. Inovativno i integralno gospodarstvo**

NAZIV MJERE	1.1. TRANSFORMACIJA I DIGITALIZACIJA GOSPODARSTVA
CILJ NRS 2030	SC 10 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva SC 13 Jačanje regionalne konkurentnosti
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 1.1. doći će do jačanja gospodarstva Grada Zadra, osobito u segmentu poduzetništva – njegove modernizacije, uvođenja inovacija, umrežavanja te jačanja otpornosti na rizike
OPIS MJERE	Grad Zadar bilježi povoljne gospodarske pokazatelje u recentnom razdoblju, pri čemu se osobito izdvaja razvoj poduzetništva. Kako bi se postojeći pozitivni trendovi nastavili i u budućnosti, potrebno je nastaviti ulagati u poduzetničko-potpornu infrastrukturu, poticati razvoj novih tvrtki i pružati adekvatnu pomoć u razvoju njihovih poslovnih modela te ideja, osobito onih s područja IT-a, kao sektora koji je relativno slabo zastupljen na području Grada, a pokazuje izniman potencijal. Kako bi se unaprijedile vještine i znanja poduzetnika te ujedno povezale ustanove namijenjene obrazovanju i realni sektor, potrebno je poticati i njihovu suradnju, razvijati kapacitete u području znanosti i istraživanja. Također je potrebno inicirati

	ulaganja u digitalizaciju i inovacije kako bi se povećala konkurentnost poduzetnika i gospodarstva općenito.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	1.1.1. Poticanje razvoja IT industrije 1.1.2. Podrška poduzetnicima u razvoju inovativnih poslovnih modela i proizvoda 1.1.3. Razvoj i modernizacija poduzetničke potporne infrastrukture 1.1.4. Poticanje IRI projekata, inovacijskih projekata i projekata suradnje između poduzetnika/obrtnika i visokoškolskih ustanova, uključujući <i>knowledge transfer</i> 1.1.5. Podrška obrtnicima u razvoju poslovnih modela i proizvoda 1.1.6. Razvoj poticaja za poduzetnike u zelenoj tranziciji gospodarstva - dekarbonizacija poslovanja, korištenje OIE i dr.	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELI REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
PROSJEČAN GODIŠNJI BROJ NEZAPOSLENIH	4.126	2.800
GODIŠNJI BROJ KORISNIKA POTPORE MALOM GOSPODARSTVU	23	31
GODIŠNJI BROJ REGISTRIRANIH OBRTNIKA	2.141	2.325
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 8	Promicati ravnomjeran, uključiv i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve

--	--	--

NAZIV MJERE	1.2. RAZVOJ ODRŽIVOG I CJELOGODIŠNJEG TURIZMA	
CILJ NRS 2030	SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo	
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 1.2. doći će do unaprjeđenja sektora turizma, snažnijeg razvoja cjelogodišnjeg turizma te razvoja selektivnih oblika turizma	
OPIS MJERE	Razvijena turistička djelatnost u značajnoj je mjeri oslonac gospodarstva Grada Zadra. Ipak, pogođenost sektora turizma pandemijom COVID-a 19 signalizira ranjivost turizma na vanjske faktore, zbog čega je potrebno osnaživati razvoj drugih gospodarskih djelatnosti. Također, turizam je na području Zadra još uvijek sezonska djelatnost čiji se potencijal zbog brojnih atrakcija i sadržaja na području Grada može odraziti u cjelogodišnjem razvoju. Kako bi se to postiglo, potrebno je nastaviti diversificirati turističku ponudu, stavljati veći naglasak na razvoj kulturnog turizma te poticati održavanje manifestacija i atraktivnih događanja tijekom čitave godine.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	1.2.1. Podrška razvoju održive turističke infrastrukture 1.2.2. Provođenje promotivnih aktivnosti koji doprinose prepoznatljivosti destinacije 1.2.3. Pružanje podrške razvoju selektivnih oblika turizma 1.2.4. Podrška sadržajima i aktivnostima u pred- i post- sezoni 1.2.5. Povećanje otpornosti sektora turizma na prirodne, klimatske i antropogene rizike 1.2.6. Razvoj seta mjera za dionike u turizmu u cilju povećanja kvalitete turističke ponude	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST

UDIO TURISTIČKIH DOLAZAKA U VANSEZONSKIM MJESECIMA (LISTOPAD – SVIBANJ)	35,70%	39,00%
GODIŠNJI BROJ TURISTIČKIH MANIFESTACIJA U VANSEZONSKIM MJESECIMA (LISTOPAD – SVIBANJ)	0	5
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	NE	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 8	Promicati ravnomjeran, uključiv i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve

Mjere i aktivnosti unutar **P2. Revitalizacija otoka i razvoj lokalnog lanca vrijednosti**

NAZIV MJERE	2.1. RAZVOJ DRUŠTVENIH I GOSPODARSKIH ELEMENATA OTOKA
CILJ NRS 2030	SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo SC12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 2.1. poboljšat će se društvena infrastruktura na otocima te povećati brojnost sadržaja namijenjenih lokalnom stanovništvu

OPIS MJERE	Otočni razvoj uvelike ovisi o dostupnosti društvenih usluga na njihovom području, kao i funkciji rada. Kako bi se unaprijedio svakodnevni život otočana, potrebno je ulagati u društvene funkcije na otocima te poticati njihovu dinamičnost u svako doba godine.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	2.1.1. Obnova društvene i gospodarske infrastrukture na otocima 2.1.2. Poticanje organizacije lokalnih manifestacija orijentiranih na mještane	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ REVITALIZIRANIH OBJEKATA KULTURNE I DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE	0	4
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVIH MANIFESTACIJA ODRŽANIH NA OTOCIMA	1	3
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	NE	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 10	Smanjiti nejednakosti unutar zemalja i među zemljama

NAZIV MJERE	2.2. RAZVOJ KVALITETNE KOMUNALNE I PROMETNE INFRASTRUKTURE NA OTOCIMA	
CILJ NRS 2030	SC12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima	
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 2.2. poboljšat će se stanje komunalne infrastrukture na otocima, povećati njihova energetska neovisnost te unaprijediti prometna infrastruktura	
OPIS MJERE	Zadarski su otoci okarakterizirani manjkavošću komunalne i prometne infrastrukture uslijed njihove izoliranosti. Poseban problem predstavlja vodoopskrba na otocima koju je potrebno unaprijediti razvojem novih modela vodoopskrbe kao i unaprjeđenjem postojećih. Energetski potencijal otoka ogleđa se u mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije, poput solarne i energije mora, čime bi se mogla postići i njihova energetska neovisnost.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	2.2.1. Podrška razvoju sustava vodoopskrbe na otocima, razvoju mreže desalinizatora kao alternativnih sustava te obnovi vodospreme 2.2.2. Transformacija sustava gospodarenja otpadom prema održivom odvajanju i recikliranju otpada 2.2.3. Razvoj lokalnih sustava odvodnje s pročišćivačima 2.2.4. Poticanje energetske neovisnosti otoka korištenjem OIE 2.2.5. Razvoj biciklističko-pješačke infrastrukture na otocima 2.2.6. Unaprjeđenje sustava navodnjavanja	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
KILOMETRI NOVIH BICIKLISTIČKIH STAZA NA OTOCIMA (KUMULATIVNO)	0	15

	BROJ DESALINIZATORA NA OTOCIMA	0	1
DOPRINOS PRIORITETIMA EU			
	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	DA	ZELENA TRANSFORMACIJA
		DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030			
	SDG 10		Smanjiti nejednakosti unutar zemalja i među zemljama

NAZIV MJERE	2.3. UNAPRJEĐENJE "PLAVIH" DJELATNOSTI NA OTOCIMA I PRIOBALJU
CILJ NRS 2030	SC1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 2.3. povećat će se konkurentnost sektora ribarstva kroz modernizaciju ribarske infrastrukture i ribarske flote
OPIS MJERE	Ribarstvo je tradicionalna djelatnost na području Grada Zadra, a Grad ujedno predstavlja središte ribarstva na ovom dijelu Jadrana. Kako bi se značaj ribarstva sačuvao potrebno je poticati razvoj marikulture te modernizaciju ribarske infrastrukture te poticati modernizaciju ribarske flote.
KLJUČNE AKTIVNOSTI	2.3.1. Poticanje razvoja održive marikulture i modernizacije ribarske infrastrukture na otocima i priobalju 2.3.2. Podrška modernizaciji ribarske flote te poticanje uvođenja novih tehnologija i ekoloških praksi
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.

POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
	BROJ ZAPOSLENIH U SEKTORU RIBARSTVA	895	1000
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ ISKRCAJNIH MJESTA KOD KOJIH SU PROŠIRENI INFRASTRUKTURNI KAPACITETI	0	3
DOPRINOS PRIORITETIMA EU			
	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	NE	ZELENA TRANSFORMACIJA
		NE	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030			
	SDG 14		Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj

NAZIV MJERE	2.4. MODERNIZACIJA SEKTORA POLJOPRIVREDE
CILJ NRS 2030	SC1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 2.4. unaprijedit će se poljoprivredna proizvodnja na području Grada Zadra, povećati konkurentnost lokalnih poljoprivrednika kroz umrežavanje s lokalnim ugostiteljima te smanjiti negativni utjecaj na okoliš.
OPIS MJERE	Usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, nedovoljna konkurentnost poljoprivrednika te zarastanje poljoprivrednih površina neki su od izazova s kojima se sektor poljoprivrede suočava. Kako bi se poljoprivredna proizvodnja potaknula, osobito je važna primjena inovacija te uvođenju novih procesa u proizvodnju. Potencijal poljoprivrede svakako leži i u

	mogućnosti ekološkog uzgoja za što postoje povoljni pedološki te agrookolišni uvjeti, kao i povezivanju poljoprivrednika s vlasnicima turističkih i ugostiteljskih objekata.		
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>2.4.1. Promocija i edukacija poljoprivrednika o koristima uvođenja poljoprivrednih praksi kojima se sektor prilagođava novim klimatskim uvjetima</p> <p>2.4.2. Poticanje suradnje poljoprivrednika i vlasnika turističkih i ugostiteljskih subjekata</p> <p>2.4.3. Poticanje uvođenja novih tehnologija i proizvodnih praksi za potrebe povećanja produktivnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade</p> <p>2.4.5. Razvoj poticaja za poljoprivrednike koji nastoje razvijati ekološku proizvodnju tradicionalnih mediteranskih proizvoda</p>		
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.		
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST	
UDIO POLJOPRIVREDNIKA MLAĐIH OD 40 GODINA	13,70%	15,00%	
UKUPAN BROJ OPG-OVA	1129	1190	
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA	
	DA	DA	
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 2	Iskorijeniti glad, osigurati dostatne količine hrane i bolju prehranu te promicati održivu poljoprivredu	

Mjere i aktivnosti unutar P3. Uključiv Grad

NAZIV MJERE	3.1. MODERNIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNE FUNKCIJE I OBNOVA INFRASTRUKTURE
CILJ NRS 2030	SC2 Obrazovani i zaposleni ljudi
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 3.1. osigurat će se odgovarajuća razina infrastrukture potrebne za izvođenje programa predškolskog odgoja te osnovnog školstva, pružit će se cjelovita potpora djeci i učenicima u razvoju novih vještina i cjelovita potpora u cjeloživotnom učenju
OPIS MJERE	Analizom stanja utvrđena je odgovarajuća razina infrastrukturne opremljenosti Grada Zadra u pogledu odgojno-obrazovnih ustanova. Pokazatelji koji upućuju na sve veći broj djece u vrtićima i školama poticajni su i za njeno unaprjeđenje te daljnji razvoj. Provedbom mjere 3.1. potiče se i daljnji razvoj izvanstandardnih programa te sadržaja koje predškolske školske ustanove nude, primjena novih tehnologija u odgojno-obrazovnim programima, izgradnja, rekonstrukcija i opremanje obrazovne infrastrukture te veće usklađivanje programa obrazovnih ustanova s potrebama tržišta rada.
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>3.1.1. Proširenje kapaciteta ustanova predškolskog odgoja i dostupnih sadržaja u predškolskom odgoju</p> <p>3.1.2. Podrška sufinanciranju usluge vrtića drugih osnivača i radu njihovih stručnih timova</p> <p>3.1.3. Redovno djelovanje te investicijsko održavanje i nabavka opreme u sustavu predškolskog odgoja</p> <p>3.1.4. Unaprjeđenje usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja</p> <p>3.1.5. Ulaganje u proširenje kapaciteta i infrastrukture za razvoj jednosmjenske nastave u osnovnim školama</p> <p>3.1.6. Podrška provođenju izvanstandardnih programa u nastavi i redovan rad škola</p> <p>3.1.7. Podrška projektima zapošljavanja asistenata u nastavi za pomoć djeci s posebnim potrebama</p> <p>3.1.8. Pružanje podrške izradi programa usklađivanja srednjoškolskih programa s potrebama na tržištu rada i podrška cjeloživotnom obrazovanju</p> <p>3.1.9. Podrška unaprjeđenje visokog obrazovanja i jačanje prepoznatljivosti Zadra kao sveučilišnog grada</p> <p>3.1.10. Dodjela stipendija učenicima i studentima, s naglaskom na deficitarna zanimanja</p>

	3.1.11. Podrška osnivanju Centra za učenje i rad s darovitima – DAR te daljnjem razvoju regionalnih centara kompetentnosti	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
GODIŠNJI BROJ ŠKOLSKIH SKUPINA S PROGRAMOM PRODUŽENOG BORAVKA	25	37
GODIŠNJI BROJ STIPENDIRANIH STUDENATA U DEFICITARNIM ZANIMANJIMA	30	45
GODIŠNJI BROJ DJECE UPISANE U REDOVNE VRTIĆE	2.958	3.050
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 4	Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje i promicati prilike za cjeloživotno učenje svim ljudima

NAZIV MJERE	3.2. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI TE KVALITETE ŽIVOTA
CILJ NRS 2030	SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 3.2. umanjit će se rizik od socijalne isključenosti, pružiti potpora društveno marginaliziranim

	osobama i povećati dostupnost socijalnih usluga na području Grada Zadra	
OPIS MJERE	Osiguravanje kvalitetnog socijalnog standarda za svakog potrebitog stanovnika Grada Zadra te se u skladu s istom planirane sljedeće aktivnosti:	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	3.2.1. Poticanje obnove i izgradnje socijalne infrastrukture povezane s pružanjem usluga u zajednici 3.2.2. Proširenje kapaciteta domova za starije i nemoćne, izvaninstitucionalne i institucijske usluge 3.2.3. Organizacija predškolskog odgoja za djecu s teškoćama u razvoju 3.2.4. Provedba aktivnosti koje doprinose socioekonomskom uključivanju marginaliziranih zajednica, kućanstava s niskim dohotkom i skupinama u nepovoljnom položaju 3.2.5. Podrška projektima i radu civilnog sektora iz područja socijalne skrbi, uključujući promicanje socijalnog mentorstva i socijalnog poduzetništva	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
GODIŠNJI BROJ KORISNIKA USLUGA IZVANINSTITUCIONALNE SKRBI (POMOĆ U KUĆI)	145	175
BROJ NOVOSAGRAĐENIH GRADSKIH DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE	0	1
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 1	Iskorijeniti siromaštvo svugdje i u svim njegovim oblicima

	SDG 5	Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice.
	SDG 11	Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima

	NE	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 6	Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama te zdravstvene uvjete za sve

NAZIV MJERE		3.3. POTICANJE DEMOGRAFSKOG RAZVOJA	
CILJ NRS 2030		SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 3.3. ublažit će se postojeći negativni demografski trendovi, osigurati financijsko rasterećenje mladih obitelji i samim time veća kvaliteta života u Gradu	
OPIS MJERE		Pozitivni demografski pokazatelji posljednjih su godina posljedica doseljavanja na područje Grada. Kako bi se dodatno potaknula demografska revitalizacija, u sklopu mjere 3.3. definiraju se aktivnosti koje su osobito usmjerne na mlade te mlade s obitelji.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		3.3.1. Razvoj seta povlastica za mlade obitelji s djecom 3.3.2. Poticanje samozapošljavanja i početka poduzetničkih aktivnosti, uključujući edukacije 3.3.3. Pružanje podrške udrugama i projektima koje doprinose društvenoj uključenosti mladih	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
GODIŠNJI BROJ DODIJELJENIH NOVČANIH POTPORA ZA NOVOROĐENČAD		700	740
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA

NAZIV MJERE		3.4. PODRŠKA MODERNIZACIJI ZDRAVSTVA	
CILJ NRS 2030		SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 3.4. povećat će se dostupnost zdravstvenih usluga Grada Zadra	
OPIS MJERE		Kvalitetne i dostupne usluge za sve stanovnike Grada Zadra svrha su provedbe mjere 3.4. u sklopu koje su planirane tri aktivnosti koje će unaprijediti zdravstvene usluge na području Grada.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		3.4.1. Potpora radu zdravstvenih ustanova 3.4.2. Podrška promotivnim aktivnostima u suradnji sa zdravstvenim ustanovama u promociji zdravog načina života 3.4.3. Organizacija mobilnih ambulanti na kopnu i otocima	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
GODIŠNJI BROJ PREVENTIVNIH PROGRAMA UDRUGA U SVRHU SUZBIJANJA ZLOPORABE OPOJNIH DROGA		12	15
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA

	NE	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 6	Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama te zdravstvene uvjete za sve

Mjere i aktivnosti unutar **P4. Grad kulture i vitalnosti**

NAZIV MJERE	4.1. POTICANJE RAZVOJA KULTURNIH I DRUŠTVENIH USLUGA TE KULturno-KREATIVNIH INDUSTRIJA
CILJ NRS 2030	SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 4.1. osnažit će se kulturni sektor Grada Zadra, unaprijediti kulturna infrastruktura, povećati dostupnost kulturnih sadržaja kroz digitalizaciju te ojačati kulturni identitet Grada
OPIS MJERE	Brojnost i koncentracija kulturnih ustanova na području Grada Zadra njegov su potencijal koji se može dodatno unaprijediti digitalizacijom sadržaja, povećanjem njihove dostupnosti i pristupačnosti. Također je potrebno unaprjeđivati ostale kulturno-društvene sadržaje na području Grada s ciljem omogućavanja novih i brojnijih sadržaja za lokalno stanovništvo te ulagati u ljudske resurse kao nosioce kulturnog života.
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>4.1.1. Digitalizacija usluga kulturnih ustanova</p> <p>4.1.2. Redovna djelatnost ustanova u kulturi, izgradnja i opremanje kulturnih i društvenih objekata te njihovo redovno održavanje</p> <p>4.1.3. Podrška manifestacijama i promotivnim aktivnostima na području kulture i društva</p> <p>4.1.4. Prilagodba kulturnih i društvenih sadržaja za osobe s invaliditetom</p>

	4.1.5. Podrška projektima razvoja kulturno-kreativnih industrija te osnaživanju stručnih kapaciteta u kulturi i kreativnim industrijama
	4.1.6. Podrška radu udruga i ostalim javnim potrebama u kulturi i društvu
	4.1.7. Razvoj kulturno-društvene infrastrukture koja će biti u funkciji unaprjeđenja lokalne zajednice
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST CILJANA VRIJEDNOST
(UKUPAN KUMULATVAN) BROJ DIGITALIZIRANIH USTANOVA IZ PODRUČJA KULTURE	0 5
GODIŠNJI BROJ KORISNIKA GRADSKJE KNJIŽNICE	15.639 17.000
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 11 Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima

NAZIV MJERE	4.2. REVITALIZACIJA ELEMENATA KULturne BAŠTINE
CILJ NRS 2030	SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 4.2. doprinijet će se revitalizaciji I obnovi kulturne baštine te razvoju novih modela i alata njezine interpretacije

OPIS MJERE	Vrijednost kulturne baštine Grada Zadra zahtjeva adekvatnu brigu o istoj, njezinu zaštitu, ali i obnovu. U sklopu ove mjere provode se aktivnosti u svrhu revitalizacije povijesne jezgre kao zone od osobitog kulturne važnosti, obnove ostalih važnih objekata kulturne baštine te se pruža podrška razvoju novih inovativnih modela interpretacije kulturne baštine (primjena nove informacijsko-komunikacijske tehnologije i inovativna softverska rješenja), s ciljem njezine adekvatnije valorizacije i uporabe u turističke svrhe.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>4.2.1. Provedba aktivnosti koje doprinose urbanoj i funkcionalnoj revitalizaciji povijesne jezgre (obnova zgrada i trgova, prenamjena praznih prostora i dr.)</p> <p>4.2.2. Integrirana obnova kulturne baštine</p> <p>4.2.3. Podrška razvoju inovativnih digitalnih modela i alata interpretacije kulturne baštine</p>	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVOOBNOVLJENIH OBJEKATA KULTURNE BAŠTINE	0	5
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVIH KULTURNO-TURISTIČKIH PROIZVODA	0	4
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	NE
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 11	Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima

NAZIV MJERE		4.3. RAZVOJ SUSTAVA SPORTA I PROMICANJE ZDRAVOG NAČINA ŽIVOTA	
CILJ NRS 2030		SC5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 4.3. promovirat će se i potaknuti zdrav stil života kroz ulaganja u sportsku infrastrukturu i programe, a isti će doprinijeti ukupnom poboljšanju kvalitete života na području Grada Zadra	
OPIS MJERE		Sportska infrastruktura i sadržaji na području Grada Zadra na zadovoljavajućoj su razini, što je odraz velikih ulaganja u iste. Brojnost aktivnih sportaša također iskazuje potrebu za nastavkom ulaganja u sport, osobito u sportsku infrastrukturu te sportske udruge i društva kao nositelje sportskih aktivnosti.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		<p>4.3.1. Poticanje djelatnosti sportskih udruga i društava te projekata vezanih uz razvoj sporta i rekreacije</p> <p>4.3.2. Ulaganja u izgradnju i održavanje sportske infrastrukture, uključujući integriranje zelene infrastrukture</p> <p>4.3.3. Podrška redovnom radu javnih sportskih ustanova</p>	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
	GODIŠNJI BROJ SPORTSKIH KLUBOVA KOJI PRIMAJU SUBVENCIJU ZA RAD	105	117
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVIH SPORTSKIH OBJEKATA	0	3
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA

	NE	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 3	Osigurati zdrav život i promicati blagostanje svih ljudi svih starosnih skupina

Mjere i aktivnosti unutar **P5. Poticanje digitalizacije**

NAZIV MJERE		5.1. DIGITALIZACIJA DRUŠTVA	
CILJ NRS 2030		SC3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 5.1. osigurat će se digitalizacije te unaprjeđenje civilnog i gospodarskog sektora	
OPIS MJERE		Provedbom mjere 5.1. poticat će se digitalna tranzicija civilnog sektora te pružanje pomoći lokalnim dionicima u pripremi EU projekata s ciljem unaprjeđenja civilnog i gospodarskog sektora.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		5.1.1. Podrška digitalnoj tranziciji civilnog sektora (podrška ulaganju u digitalnu infrastrukturu i alate) 5.1.2. Pružanje savjetodavne pomoći lokalnim dionicima u pripremi projektno-tehničke dokumentacije i pripremi EU projekata 5.1.3. Razvoj i izgradnja širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
GODIŠNJI BROJ SAVJETODAVNIH RADIONICA ODRŽANIH S CILJEM POMOĆI LOKALNIM DIONICIMA U		0	2

	PRIPREMI PROJEKTNO-TEHNIČKE DOKUMENTACIJE I PRIPREMI EU PROJEKATA		
DOPRINOS PRIORITYIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA	
	DA	NE	
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 11	Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima	

NAZIV MJERE		5.2. DIGITALIZACIJA JAVNOG SEKTORA I UNAPRIJEĐENJE KAPACITETA	
CILJ NRS 2030		SC3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedba mjere 5.2. doprinijet će učinkovitosti javne uprave Grada Zadra te izgradnji kompetentne i pouzdane administracije, okrenute prema potrebama građana i gospodarstva	
OPIS MJERE		Mjera 5.2. usmjerena je na jačanje kapaciteta javnog sektora, njegovo osnaživanje i digitalizaciju s ciljem kvalitetnijeg upravljanja i efektivnijeg pružanja usluga, kao i transparentnijeg poslovanja.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		5.2.1. Digitalizacija javnog sektora u svrhu administrativnog rasterećenja, s naglaskom na doprinos digitalizacije gospodarstvu i društvu 5.2.2. Modernizacija infrastrukture i opreme javnog sektora, s naglaskom na unaprjeđenje IKT, uključujući i edukacije o njihovom naprednom korištenju 5.2.3. Jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu EU projekata	

		5.2.4. Potpora radu gradskih tijela i komisija te podrška redovitoj djelatnosti izvršnog tijela	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST	
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ DIGITALIZIRANIH USLUGA KOJE PRUŽA GRAD ZADAR	11	17	
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA	
	DA	NE	
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 16 SDG 17	Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama, Jačanje sredstva provedbe i oživljavanje globalnog partnerstva za održivi razvoj.	

Mjere i aktivnosti unutar P6. Zeleni urbani razvoj

NAZIV MJERE	6.1. ZELENA URBANA OBNOVA
CILJ NRS 2030	SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 6.1. unaprijedit će se zelena infrastruktura koja doprinosi očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa te kvaliteti životnog okoliša

OPIS MJERE	Brojnost i očuvanost zelenih gradskih površina, kao i sadržajnost javnih površina predstavljaju jedan od temelja kvalitetnog urbanog i životnog okoliša.		
KLJUČNE AKTIVNOSTI	6.1.1. Očuvanje i obnova postojećih javnih površina, zelenih koridora i parkova te nabavka opreme za njihovo održavanje 6.1.2. Razvoj javne i zelene infrastrukture, zelenih koridora i parkova s uključenom brigom za očuvanje i povećanje bioraznolikosti 6.1.3. Podrška aktivnostima prostornoplanskog i strateškoplanskog razvoja uz poticanje zelene i kružne tranzicije prostora 6.1.4. Ulaganje u sigurnost javnih površina 6.1.5. Podrška obnovi i revitalizaciji brownfield objekata i prostora te revitalizaciji nedovoljno korištenih prostora 6.1.6. Izrada studije i strategije razvoja zelene infrastrukture		
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.		
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST	
POVRŠINA NOVOUREĐENIH JAVNIH ZELENIH POVRŠINA (M2) (KUMULATIVNO)	0	3.500	
IZGRAĐENO NOVO GRADSKO GROBLJE	0	1	
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA	
	DA	NE	
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 15	Štititi, obnavljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti	

NAZIV MJERE		6.2. ODRŽIVA STANOGRADNJA I UPRAVLJANJE GRADSKOM IMOVINOM	
CILJ NRS 2030		SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost SC6 Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 6.2. doći će do povećanja kvalitete stanovanja i života te kvalitetnijeg upravljanja gradskom imovinom	
OPIS MJERE		Na području Grada Zadra razvijen je sustav stanogradnje s povlasticama za mlade obitelji i obitelji s djecom kojima olakšavaju uvjeti stanovanja, a također se s ciljem ostvarivanja održivosti u stanogradnji promiče energetska obnova. Kako bi se i u budućnosti osigurali što povoljniji stambeni uvjeti, mjera 6.2. usmjerena je na nastavak spomenutih aktivnosti, kao i unaprjeđenje održavanja gradske imovine.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		6.2.1. Poticanje stanogradnje s povlasticama za mlade obitelji i obitelji s djecom 6.2.2. Podrška procesu energetske obnove stambenih zgrada i javnih objekata 6.2.3. Unaprjeđenje i održavanje gradske imovine 6.2.4. Izrada programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ POS-OVIH STANOVA ZA MLADE OBITELJI		436	520
(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ ENERGETSKI NOVOOBNOVLJENIH JAVNIH OBJEKATA		0	6

DOPRINOS PRIORITYMIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	NE	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 9	Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije

NAZIV MJERE		6.3. MODERNIZACIJA I POVEĆANJE EFIKASNOSTI LOKALNE INFRASTRUKTURE	
CILJ NRS 2030		SC13 Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom.	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 6.3. doći će do modernizacije i proširenja vodovodne mreže, sustava javne odvodnje i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda te unaprjeđenja svjetlovodne infrastrukture.	
OPIS MJERE		Kako bi se postigla adekvatna infrastrukturna opremljenost Grada Zadra potrebno je nastaviti ulagati u sustav odvodnje te vodoopskrbe, koji će također rezultirati manjim ispuštom otpadnih voda u okoliš te manjom razinom curenja vode iz vodoopskrbnog sustava. Također je potrebno razvijati i unaprjeđivati sustave energetske mreže te javne rasvjete, kao i plinoopskrbnu infrastrukturu s ciljem smanjenja štetnih utjecaja na okoliš te povećanja energetske učinkovitosti.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		6.3.1. Razvoj i obnova vodoopskrbnog sustava te sustava odvodnje 6.3.2. Obnova energetske mreže 6.3.3. Modernizacija javne rasvjete 6.3.4. Unaprjeđenje plinoopskrbne infrastrukturne mreže 6.3.5. Aktivnosti redovnog održavanja javne komunalne infrastrukture i objekata te redovnih djelatnosti 6.3.6. Unaprjeđenje i razvoj gradskih groblja	

ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVIH PRIKLJUČAKA NA KANALIZACIJSKU MREŽU	0	1.700
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVIH ENERGETSKI UČINKOVITIH RASVJETNIH TIJELA	0	800
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
		DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030		SDG 9 Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije, SDG 6 Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama te zdravstvene uvjete za sve,	SDG 7 Osigurati financijski dostupnu, pouzdanu, održivu i modernu energiju za sve

NAZIV MJERE	6.4. POVEĆANJE OTPORNOSTI OD PRIRODNIH I ANTROPOGENIH RIZIKA
CILJ NRS 2030	SC8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
SVRHA PROVEDBE MJERE	Provedbom mjere 6.4. povećat će se otpornost na klimatske rizike, povećati kvaliteta sastavnica okoliša te osnažiti sustav civilne zaštite

OPIS MJERE	Prirodne sastavnice okoliša u gradskom su okruženju ugrožene zbog velikog utjecaja antropogenih faktora. Zbog toga je potrebno nastaviti ulagati u njihovo očuvanje, kao i samo praćenje stanja i kvalitete, s osobitom pažnjom usmjerenom na one sastavnice koje su posebno ugrožene klimatskim promjenama. Jačanje otpornosti važno je i za sigurnost žitelja Grada Zadra, što se može postići izgradnjom poticajnog okruženja otpornog na krize i izazove.		
KLJUČNE AKTIVNOSTI	6.4.1. Ulaganje u izgradnju i opremanje kapaciteta sustava civilne zaštite 6.4.2. Mapiranje građevina Grada Zadra u svrhu određivanja potencijala primjene zelenih tehnologija 6.4.3. Provedba aktivnosti zaštite okoliša i jačanja otpornosti na klimatske promjene 6.4.4. Izrada plana integralnog upravljanja otočnim i obalnim područjem		
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ NOVONABAVLJENIH VOZILA JVP	0	4
	IZRAĐEN PLAN INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OTOČNIM I OBALNIM PODRUČJEM	0	1
DOPRINOS PRIORITETIMA EU		DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
		DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030		SDG 13	Poduzeti hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih negativnih utjecaja (priznajući da je UNFCCC

		glavni međunarodni, međuvladin forum za pregovaranje o globalnom odgovoru na klimatske promjene)
--	--	--

NAZIV MJERE		6.5. UNAPRIJEĐENJE SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM	
CILJ NRS 2030		SC13 Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 6.5. osigurat će se modernizacija sustava gospodarenja otpadom i ostvariti iskorak ka prijelazu na model kružnog gospodarenja otpadom	
OPIS MJERE		Sustav gospodarenja otpadom Grada Zadra posljednjih je godina unaprjeđen kroz razvoj sustava za selektivno prikupljanje otpada. Daljnji pomak u učinkovitosti gospodarenja otpadom predstavlja izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje, kao i sanacija odlagališta Diklo. Aktivnosti u sklopu ove mjere stoga su usmjerene na realizaciju spomenutih projekata te daljnje unaprjeđenje sustava za reciklabilno prikupljanje otpada.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		6.5.1. Sanacija odlagališta otpada 6.5.2. Promocija i edukacija o održivom gospodarenju otpadom 6.5.3. Razvoj reciklažnih dvorišta te infrastrukture i opreme za recikliranje i odvojeno prikupljanje otpada 6.5.4. Podrška izgradnji centra za gospodarenje otpadom i razvoj sustava za gospodarenje otpadom	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
USPOSTAVLJEN CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM		0	1

(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ SANIRANIH LOKALITETA ODLAGALIŠTA OTPADA	0	3
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 15	Štititi, obnovljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti

Mjere i aktivnosti unutar **P7 Pametna mobilnost i unaprjeđenje prometne povezanosti**

NAZIV MJERE		7.1. UNAPRIJEĐENJE PROMETNE INFRASTRUKTURE I JAVNIH USLUGA U PROMETU	
CILJ NRS 2030		SC10 Održiva mobilnost	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 7.1. unaprijedit će se cestovna te pješačko-biciklistička infrastruktura Grada Zadra čime će doći do smanjenja zagušenosti prometa, povećat će se sigurnost nemotoriziranih korisnika prometa te unaprijediti kvaliteta javnog gradskog prijevoza.	
OPIS MJERE		Prometnu infrastrukturu Grada Zadra karakterizira dobro razvijena cestovna mreža, osobito na području samog središnjeg naselja Zadar, dok je pješačko-biciklistička infrastruktura na znatno slabijoj razini. Kako bi se poboljšala sigurnost svih korisnika u prometu te unaprijediti kvaliteta nemotoriziranog oblika prometa, u sklopu mjere 7.1. planiran je razvoj pješačko-biciklističke infrastrukture. Također je predviđena modernizacija javnog prijevoza čijim se većim	

	korištenjem potencira manja zagušenost prometa, s u tu je svrhu također predviđena i rekonstrukcija cestovnih pravaca.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>7.1.1. Obnova, modernizacija i razvoj prometnica koje povezuju naselja unutar Grada</p> <p>7.1.2. Razvoj pješačko-biciklističke infrastrukture</p> <p>7.1.3. Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja javnog prijevoza</p> <p>7.1.4. Razvoj autobusnih stajališta s integriranim OIE i rješenjima zasnovanim na prirodi (NBS) - "zelena stajališta"</p> <p>7.1.5. Poticanje prilagodbe sustava javnog prijevoza za osobe s invaliditetom</p> <p>7.1.6. Modernizacija lučke infrastrukture na otocima i priobalju s poticanjem dužobalne mobilnosti, uključujući obnovu komunalnih vezova te manjih pristaništa i molova</p>	
ROK PROVEDBE	2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA	POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
KILOMETRI REKONSTRUIRANIH NERAZVRSTANIH CESTA NA PODRUČJU GRADA ZADRA (KUMULATIVNO)	0	8
DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 9	Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije

NAZIV MJERE		7.2. PAMETNA PROMETNA RJEŠENJA I POTICANJE ODRŽIVIH INOVACIJA	
CILJ NRS 2030		SC10 Održiva mobilnost	
SVRHA PROVEDBE MJERE		Provedbom mjere 7.2. implementirat će se pametna prometna rješenja kojima će se povećati sigurnost dionika u prometu te poboljšati uvjeti mobilnosti općenito.	
OPIS MJERE		Kvalitetu prometa osobito je moguće unaprijediti primjenom pametnih prometnih rješenja. Implementacija inteligentnog prometnog sustava olakšava prometovanje svih korisnika u prometu, a rješenjima kao što su Park&Ride rješava se problem motornih vozila u središtu grada. Mjera također uključuje aktivnost jačanja sustava javnih bicikala, koji će ujedno imati ulogu i u obogaćivanju turističke ponude.	
KLJUČNE AKTIVNOSTI		<p>7.2.1. Poticanje inovativnih rješenja u održivoj urbanoj mobilnosti i implementacije inteligentnog prometnog sustava</p> <p>7.2.2. Povećanje sigurnosti pješačko-biciklističke infrastrukture</p> <p>7.2.3. Podrška aktivnostima koje doprinose realizaciji koncepta zelenih luka ("green ports")</p> <p>7.2.4. Unaprjeđenje sustava javnih bicikala i „slow mobility“ opcija</p> <p>7.2.5. Proširenje kapaciteta javnih parkirališnih prostora na obodima grada, uključujući Park&Ride</p>	
ROK PROVEDBE		2021. - 2025.	
POKAZATELJ REZULTATA		POČETNA VRIJEDNOST	CILJANA VRIJEDNOST
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ JAVNIH BICIKALA	24	35
	(UKUPAN KUMULATIVAN) BROJ PARKIRNIH MJESTA POD NAPLATOM	2.042	2.200

DOPRINOS PRIORITETIMA EU	DIGITALNA TRANSFORMACIJA	ZELENA TRANSFORMACIJA
	DA	DA
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA UN AGENDE 2030	SDG 9	Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije

3.3. Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata

Tablica u nastavku je indikativne naravi te može varirati tijekom vremena provedbe Provedbenog programa ovisno o vanjskim izvorima financiranja, iz kojeg razloga su projekti prikazani temeljem izračuna u poglavlju 4. Također, Grad Zadar provodi „Kvart i po“, model participativnog budžetiranja u kojemu građani podupiru realizaciju pojedinih projekata, stoga procjena sredstava može dodatno varirati između kategorija, ovisno o prioritetima razvoja kojeg građani odaberu.

#	NAZIV MJERE/APP	INDIKATIVNA PLANIRANA SREDSTVA IZ PRORAČUNA (kn)				UKUPNO (2022.-2025.)	INDIKATIVAN IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
		2022.	2023.	2024.	2025.		
1.	Inovativno i integralno gospodarstvo	48.254.500,00	34.469.500,00	5.694.500,00	26.900.000,00	134.618.500,00	Programi 1042; 1043; 1054; 1051
1.1.	Transformacija i digitalizacija gospodarstva	43.225.000,00	29.225.000,00	19.300.000,00	21.300.000,00	113.050.000,00	Programi 1042; 1043; 1054
1.2.	Razvoj održivog i cjelogodišnjeg turizma	5.029.500,00	5.244.500,00	5.694.500,00	5.600.000,00	21.568.500,00	Programi 1042; 1043; 1054
2.	Revitalizacija otoka i razvoj lokalnog lanca vrijednosti	1.155.000,00	7.591.548,88	11.172.250,00	12.112.941,00	37.731.739,88	Programi 1051; 1054
2.1.	Razvoj društvenih i gospodarskih elemenata otoka	685.000,00	791.441,00	802.250,00	900.000,00	3.178.691,00	Programi 1051; 1054
2.2.	Razvoj kvalitetne komunalne i prometne infrastrukture na otocima	5.400.000,00	5.930.107,88	9.000.000,00	9.792.941,00	30.123.048,88	Programi 1051; 1054
2.3.	Unaprjeđenje "plavih" djelatnosti na otocima i priobalju	300.000,00	300.000,00	700.000,00	700.000,00	2.000.000,00	Programi 1051; 1054
2.4.	Modernizacija sektora poljoprivrede	470.000,00	570.000,00	670.000,00	720.000,00	2.430.000,00	Programi 1051; 1054
3.	Uključiv Grad	287.581.293,95	301.472.782,00	307.763.570,00	308.763.570,00	1.205.581.215,95	Programi 1009; 1064; 1010; 1012; 1011; 1013; 1004; 1035; 1062; 1014; 1022; 1015; 1016; 1017; 1019; 1021; 1054; 1027; 1028; 1023; 1024
3.1.	Modernizacija odgojno-obrazovne funkcije i obnova infrastrukture	251.240.636,00	264.235.995,72	266.638.570,00	272.638.570,00	1.054.753.771,72	Programi 1009; 1064; 1010; 1012; 1011; 1013; 1004; 1035; 1062; 1014
3.2.	Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi te kvalitete života	30.509.203,44	31.661.786,28	35.700.000,00	30.700.000,00	128.570.989,72	Programi 1035; 1022; 1015; 1016; 1017; 1019; 1021; 1054; 1027; 1028
3.3.	Poticanje demografskog razvoja	3.416.454,51	3.360.000,00	3.210.000,00	3.210.000,00	13.196.454,51	Programi 1017; 1054
3.4.	Podrška modernizaciji zdravstva	2.415.000,00	2.215.000,00	2.215.000,00	2.215.000,00	9.060.000,00	Programi 1023; 1024
4.	Grad kulture i vitalnosti	100.905.800,82	92.790.021,88	93.185.000,00	92.435.000,00	379.315.822,70	Programi 1037; 1039; 1038; 1002; 1027; 1059; 1054; 1031; 1035; 1040; 1043
4.1.	Poticanje razvoja kulturnih i društvenih usluga te kulturno-kreativnih industrija	50.376.300,82	42.680.021,88	41.420.000,00	39.420.000,00	173.896.322,70	Programi 1037; 1039; 1038; 1002; 1027; 1059
4.2.	Revitalizacija elemenata kulturne baštine	10.500.000,00	10.500.000,00	12.000.000,00	13.000.000,00	46.000.000,00	Programi 1054; 1037; 1031
4.3.	Razvoj sustava sporta i promicanje zdravog načina života	40.029.500,00	39.610.000,00	39.765.000,00	40.015.000,00	159.419.500,00	Programi 1035; 1040; 1043
5.	Poticanje digitalizacije	51.401.120,00	54.601.120,38	53.740.000,00	54.600.000,00	214.342.240,38	Programi 1057; 1006; 1004; 1006; 1007; 1049; 1060; 1061; 1066; 1005
5.1.	Digitalizacija društva	1.640.000,00	1.640.000,00	2.240.000,00	2.100.000,00	7.620.000,00	Program 1057
5.2.	Digitalizacija javnog sektora i unaprjeđenje kapaciteta	49.761.120,00	52.961.120,38	51.500.000,00	52.500.000,00	206.722.240,38	Programi 1006; 1004; 1006; 1007; 1049; 1060; 1061; 1066; 1005
6.	Zeleni urbani razvoj	189.791.614,12	221.061.343,75	218.077.963,00	208.477.963,00	837.408.883,87	Programi 1029; 1030; 1033; 1050; 1051; 1043; 1058; 1032; 1008; 1035; 1056; 1027; 1023; 1046; 1045; 1054; 1034
6.1.	Zelena urbana obnova	40.865.000,00	43.042.000,00	43.365.000,00	40.865.000,00	168.137.000,00	Programi 1029; 1030; 1033; 1050; 1051; 1043
6.2.	Održiva stanogradnja i upravljanje gradskom imovinom	16.100.000,00	15.450.000,00	16.400.000,00	17.300.000,00	65.250.000,00	Programi 1058; 1032; 1008; 1035
6.3.	Modernizacija i povećanje efikasnosti lokalne infrastrukture	86.006.351,06	120.074.690,75	106.469.711,00	91.469.711,00	404.020.463,81	Programi 1051; 1035; 1056; 1027; 1023
6.4.	Povećanje otpornosti od prirodnih i antropogenih rizika	29.873.863,06	29.873.653,00	27.147.252,00	28.147.252,00	115.042.020,06	Programi 1046; 1045; 1054

#	NAZIV MJERE/APP	INDIKATIVNA PLANIRANA SREDSTVA IZ PRORAČUNA (kn)				UKUPNO (2022.-2025.)	INDIKATIVAN IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
		2022.	2023.	2024.	2025.		
6.5.	Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	16.946.400,00	12.621.000,00	24.696.000,00	30.696.000,00	84.959.400,00	Programi 1034; 1033
7.	Pametna mobilnost i unaprjeđenje prometne povezanosti	93.604.755,75	59.725.788,75	48.610.000,00	56.880.000,00	258.820.544,50	Programi 1043; 1029; 1051; 1042; 1050; 1054
7.1.	Unaprjeđenje prometne infrastrukture i javnih usluga u prometu	53.689.685,75	46.184.588,75	41.980.000,00	48.580.000,00	190.434.274,50	Programi 1043; 1029; 1051; 1042; 1050
7.2.	Pametna prometna rješenja i poticanje održivih inovacija	39.915.070,00	13.541.200,00	6.630.000,00	8.300.000,00	68.386.270,00	Program 1054
	UKUPAN INDIKATIVAN IZNOS PO MJERAMA	787.394.084,64	771.712.105,64	757.543.283,00	760.169.474,00	3.076.818.947,28	

4. Okvir za praćenje i izvještavanje

MJERA	POKAZATELJ REZULTATA	PLANIRANI ROK POSTIGNUĆA AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE MJERE	POČETNA VRIJEDNOST (2021)	CILJNA VRIJEDNOST (2022)	CILJNA VRIJEDNOST (2023)	CILJNA VRIJEDNOST (2024)	CILJNA VRIJEDNOST (2025)
1.1. Tranformacija i digitalizacija gospodarstva	Prosječan godišnji broj nezaposlenih	2025.	4 godine	4.126	3.500	3.200	3.000	2.800
	Godišnji broj korisnika potpore malom gospodarstvu	2025.	4 godine	23	25	27	29	31
	Godišnji broj registriranih obrtnika	2025.	4 godine	2.141	2.187	2.233	2.279	2.325
1.2. Razvoj održivog i cijelogodišnjeg turizma	Udio turističkih dolazaka u vansezonskim mjesecima (početak listopada - kraj svibnja)	2025.	4 godine	35,7%	36,5%	37,3%	38,1%	39,0%
	Godišnji broj turističkih manifestacija u vansezonskim mjesecima (početak listopada - kraj svibnja)	2025.	4 godine	0	1	2	4	5
2.1. Razvoj društvenih i gospodarskih elemenata otoka	(Ukupan kumulativan) broj revitaliziranih objekata kulturne i društvene infrastrukture	2025.	4 godine	0	0	1	3	4
	(Ukupan kumulativan) broj novih manifestacija održanih na otocima	2025.	4 godine	0	1	2	3	3
2.2. Razvoj kvalitetne komunalne i prometne infrastrukture na otocima	Kilometari novih biciklističkih staza na otocima (kumulativno)	2025.	4 godine	0	4	8	12	15
	Broj desalinizatora na otocima	2025.	4 godine	0	0	0	0	1
2.3. Unaprjeđenje "plavih" djelatnosti na otocima i priobalju	Broj zaposlenih u sektoru ribarstva	2025.	4 godine	895	920	950	975	1000
	(Ukupan kumulativan) broj iskrcajnih mjesta kod kojih su prošireni infrastrukturni kapaciteti	2025.	4 godine	0	0	1	2	3
2.4. Modernizacija sektora poljoprivrede	Udio poljoprivrednika mlađih od 40 godina	2025.	4 godine	13,7%	13,9%	14,4%	14,8%	15,0%
	Ukupan broj OPG-ova	2025.	4 godine	1129	1138	1155	1170	1190
3.1. Modernizacija odgojno-obrazovne funkcije i obnova infrastrukture	Godišnji broj stipendiranih studenata u deficitarnim zanimanjima	2025.	4 godine	30	30	38	40	45
	Godišnji broj djece upisane u redovne vrtiće	2025.	4 godine	2.958	2.970	2.985	3.000	3.050
3.2. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi te kvalitete života	Godišnji broj korisnika usluga izvaninstitucionalne skrbi (pomoć u kući)	2025.	4 godine	145	160	165	170	175
	Broj novosagrađenih gradskih domova za starije i nemoćne	2025.	4 godine	0	0	0	0	1
3.3. Poticanje demografskog razvoja	Godišnji broj dodijeljenih novčanih potpora za novorođenčad	2025.	4 godine	700	710	720	730	740
3.4. Podrška modernizaciji zdravstva	Godišnji broj preventivnih programa udruga u svrhu suzbijanja zlorabe opojnih droga	2025.	4 godine	12	15	15	15	15
4.1. Poticanje razvoja kulturnih i društvenih	(Ukupan kumulativan) broj digitaliziranih ustanova iz područja kulture	2025.	4 godine	0	1	3	4	5

MJERA	POKAZATELJ REZULTATA	PLANIRANI ROK POSTIGNUĆA AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE MJERE	POČETNA VRIJEDNOST (2021)	CILJNA VRIJEDNOST (2022)	CILJNA VRIJEDNOST (2023)	CILJNA VRIJEDNOST (2024)	CILJNA VRIJEDNOST (2025)
usluga te kulturno-kreativnih industrija	Godišnji broj korisnika Gradske knjižnice	2025.	4 godine	15.639	15.800	16.300	16.700	17.000
4.2. Revitalizacija elemenata kulturne baštine	(Ukupan kumulativan) broj novoobnovljenih objekata kulturne baštine	2025.	4 godine	0	0	2	3	5
	(Ukupan kumulativan) broj novih kulturno-turističkih proizvoda	2025.	4 godine	0	1	2	3	4
4.3. Razvoj sustava sporta i promicanje zdravog načina života	Godišnji broj sportskih klubova koji primaju subvenciju za rad	2025.	4 godine	105	110	113	115	117
	(Ukupan kumulativan) broj novih sportskih objekata	2025.	4 godine	0	1	2	2	3
5.1. Digitalizacija društva	Godišnji broj savjetodavnih radionica održanih s ciljem pomoći lokalnim dionicima u pripremi projektno-tehničke dokumentacije i pripremi EU projekata	2025.	4 godine	0	1	1	2	2
5.2. Digitalizacija javnog sektora i unaprjeđenje kapaciteta	(Ukupan kumulativan) broj digitaliziranih usluga koje pruža Grad Zadar	2025.	4 godine	11	12	14	16	17
6.1. Zelena urbana obnovarazvojem	Površina novouređenih javnih zelenih površina (m2) (kumulativno)	2025.	4 godine	0	500	1.500	2.500	3.500
	Izgrađeno novo gradsko groblje	2025.	4 godine	0	0	0	1	1
6.2. Održiva stanogradnja i upravljanje gradskom imovinom	(Ukupan kumulativan) broj POS-ovih stanova za mlade obitelji	2025.	4 godine	436	436	456	480	520
	(Ukupan kumulativan) broj energetski novoobnovljenih javnih objekata	2025.	4 godine	0	1	3	5	6
6.3. Modernizacija i povećanje efikasnosti lokalne infrastrukture	(Ukupan kumulativan) broj novih priključaka na kanalizacijsku mrežu	2025.	4 godine	0	400	800	1.200	1.700
	(Ukupan kumulativan) broj novih energetski učinkovitih rasvjetnih tijela	2025.	4 godine	0	200	400	600	800
6.4. Povećanje otpornosti od prirodnih i antropogenih rizika	(Ukupan kumulativan) broj novonabavljenih vozila JVP	2025.	4 godine	0	0	2	4	4
	Izrađen plan integralnog upravljanja otočnim i obalnim područjem	2025.	4 godine	0	0	0	1	1
6.5. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	Uspostavljen Centar za gospodarenje otpadom	2025.	4 godine	0	0	1	1	1
	(Ukupan kumulativan) broj saniranih lokaliteta odlagališta otpada	2025.	4 godine	0	0	1	2	3
7.1. Unaprjeđenje prometne infrastrukture i javnih usluga u prometu	Kilometri rekonstruiranih nerazvrstanih cesta na području Grada Zadra (kumulativno)	2025.	4 godine	0	2	4	6	8
7.2. Pametna prometna rješenja i poticanje održivih inovacija	(Ukupan kumulativan) broj javnih bicikala	2025.	4 godine	24	28	31	33	35
	(Ukupan kumulativan) broj parkirnih mjesta pod naplatom	2025.	4 godine	2.042	2.070	2.100	2.150	2.200